

Úton az **IFRS** felé

Deloitte.

EY
Building a better
working world

KPMG

pwc

Tartalom

1

Vezetői összefoglaló	4
----------------------	---

2

A felmérés módszertana	8
------------------------	---

3

Az IFRS befogadása a régióban	10
-------------------------------	----

4

Az IFRS bevezetés sikertényezői	15
---------------------------------	----

5

Előnyök és hátrányok	20
----------------------	----

6

IFRS és az adózás kapcsolata	24
------------------------------	----

7

IFRS szerinti pénzügyi kimutatások és kapcsolódó szabályozások	28
--	----

8

IFRS képzések és képesítések	31
------------------------------	----

Kérdőív az IFRS áttérésről	33
----------------------------	----

1. Vezetői összefoglaló

Napjainkban világszerte csaknem 120 ország használja különböző szinten a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardokat (IFRS), köztük a legjelentősebb európai országok. Jelentős nemzetközi ismeret, tapasztalat és oktatási anyag áll rendelkezésre ezekben az országokban és részletesen megismerhetők az IFRS alkalmazásának értékei és nehézségei.

A magyar számviteli szakma a Nemzetgazdasági Minisztériummal együttműködve 20 releváns országra kiterjedő felmérést végzett, hogy megismerje és hasznosítsa ezt a hatalmas

tapasztalatot most, hogy Magyarország hivatalosan mérlegeli az IFRS-re való áttérést. Ez a kiadvány ennek a felmérésnek az eredményeit mutatja be.

Háttér és az IFRS befogadása a régióban

A Nemzetközi Számviteli Standard Bizottság (International Accounting Standards Committee, IASC) 1973-ban adta ki az első Nemzetközi Számviteli Standardot (IAS), és a felmérésben szereplő országok közül elsőként Ciprus alkalmazta a Nemzetközi Számviteli Standardokat 1981-ben. Ezt követően 2004-ben és 2005-ben további kilenc ország, köztük Magyarország fogadta be az IFRS-t a tőzsdén jegyzett gazdálkodó egységek konszolidált pénzügyi kimutatásaira vonatkozóan.

A felmérésben szereplő országok közül 13 ország az Európai Unió (EU) által befogadott IFRS-t alkalmazza; négy ország úgy alkalmazza az IFRS-t, ahogyan az IASB kibocsátotta (Albánia, Kanada, Oroszország, Ukrajna); Macedónia, Montenegró és Szerbia pedig az adott ország előírásai szerint befogadott IFRS-t alkalmaz.

A felmérésben szereplő valamennyi országban kötelező az IFRS alkalmazása a tőzsdén jegyzett gazdálkodó egységek konszolidált pénzügyi kimutatásaira vonatkozóan, és nagyrészt az egyedi pénzügyi kimutatásokra is. A legtöbb országban, ha kötelező vagy megengedett az IFRS alkalmazása az egyedi pénzügyi kimutatásokra vonatkozóan, nem kötelező a helyi általánosan elfogadott számviteli elvek (továbbiakban: helyi GAAP) szerinti pénzügyi kimutatások készítése is (pl. az IFRS szerinti egyedi pénzügyi kimutatások használhatók az adózás kiindulási alapjaként).

Tizenegy országban nem megengedett az IFRS-től való eltérés és a standardokat úgy kell alkalmazni, ahogyan azokat az IASB kibocsátotta vagy ahogyan azokat az EU befogadta. Ezzel szemben Máltán, Macedóniában, Oroszországban, Szlovéniában és Ukrajnában egyedi követelményeket határoztak meg az alkalmazandó prezentálási vagy funkcionális pénznemre vonatkozóan.

Az IFRS bevezetésének sikertényezői

A felmérésben részt vevő országokban az IFRS sikeres bevezetésének legfontosabb tényezőiként az alábbiakat azonosították:

- az IFRS megfelelő ismerete a számviteli szakemberek és a könyvvizsgálók körében
- az adott országbeli számviteli szakma bevonása és teljes mértékű támogatása
- megfelelő határidő a standardok bevezetésére
- a támogató IT-rendszerek időben történő kialakítása.

Az adózási és egyéb szabályozási követelmények IFRS-sel való összehangolását a vártnál kisebb jelentőségűnek ítélték.

A legtöbb válaszadó jelezte, hogy az IFRS-re való áttérést támogatta az országos szabályozó szervek együttműködése, a számviteli és könyvvizsgálói szakma, valamint az ezen szervek által a bevezetési folyamat során szervezett magas színvonalú képzések.

Olyan területként, amelyet másként lehetett volna csinálni, a válaszadók a szakirodalom helyi nyelven történő megjelentetését, valamint a pénzügyi kimutatások készítői számára

megfelelő átmeneti időszak biztosítását emelték ki. Ez utóbbi észrevétel azokra az országokra vonatkozott, ahol az átmeneti időszak nem haladta meg a 12 hónapot.

Előnyök és hátrányok

A válaszadók szerint az IFRS bevezetésének legfontosabb előnyei a pénzügyi kimutatások összehasonlíthatósága és átláthatósága, valamint a közzétett információk következetessége. Az IFRS-t alkalmazó gazdálkodó egységek felkészültebbek a tőkepiacokra történő belépésre, mert a külföldi befektetők alapvető elvárása, hogy a pénzügyi kimutatások IFRS szerint készüljenek. Az IFRS bevezetése költséget takarít meg és csökkenti az adminisztratív terheket az olyan gazdálkodó egységek számára, amelyek egy nemzetközi csoporthoz tartoznak, mert ezek a gazdálkodó egységek gyakran el tudják kerülni, hogy két pénzügyi kimutatás-csomagot kelljen készíteniük. További előny, hogy az IFRS elveken, nem pedig szabályokon alapuló számviteli standardok együttese, jobban tükrözi az összetett ügyleteket és folyamatosan aktualizálásra kerül a piaci változásoknak megfelelően.

A legáltalánosabb hátrány azoknak a nehézségeknek a szervezetek általi kezelése, amelyek abból adódnak, hogy a pénzügyi kimutatások készítői és felhasználói, beleértve a szabályozókat, számviteli szakembereket, tanácsadókat és könyvvizsgálókat, nem rendelkeznek a megfelelő mértékű ismeretekkel és tapasztalattal. Arra is felhívták a figyelmet, hogy az IFRS bevezetésének költsége viszonylag magas az IT-rendszer megváltoztatása, a belső források jelentős felhasználása, a külső képzési követelmények és a kapcsolódó adminisztratív költségek miatt. Egy bizonyos méret alatti társaságok számára a bevezetés előnyei nem ellentételezik az IFRS bevezetésének és fenntartásának költségeit.

IFRS és az adózás kapcsolata

A felmérés egyaránt vizsgálta az adójogszabályokra adott, az IFRS-re történő áttérés (első alkalmazás) egyszeri kihívásából adódó gyakorlati válaszokat, valamint azt, hogyan kezelik adózási szempontból az IFRS és a helyi GAAP közötti folyamatos eltéréseket.

A felmérés eredményei alapján az országok többségénél nem voltak speciális adóalapmódosító tételek a különböző számviteli elvek szerinti, az IFRS első alkalmazásakor felmerülő egyszeri helyesbítésekhez kapcsolódóan. Egyes országokban azonban (pl. Szlovéniában) a közvetlenül a saját tőkében (nyitó eredménytartalék) megjelenített különbözetek módosították a nyereségadó alapját az áttérés évében, míg bizonyos más országokban (pl. Egyesült Királyság, Szlovákia) az IFRS-re való áttéréskor megjelenített különbözetek adóhatását több év alatt szisztematikusan számolták el az adóban.

A helyi GAAP és az IFRS szerinti adózás előtti eredmény közötti folyamatos eltérések adóügyi kezelésével kapcsolatban a felmérésben részt vevő országok többsége arról számolt be, hogy a jelenlegi pénzügyi beszámolási keretrendszer szerinti adózás előtti eredmény a nyereségadó kiszámításának alapja anélkül, hogy a helyi GAAP szerinti helyesbítést kellene végrehajtani. Szlovákia és Románia arról számolt be, hogy a helyi adójogszabályok tartalmazzák az IFRS és a helyi GAAP közötti eltérések kezelését célzó konkrét rendelkezéseket. Csak Csehország - ahol az IFRS alkalmazása az egyedi pénzügyi beszámolásra vonatkozóan önkéntes - közölte azt, hogy a nyereségadót teljes egészében a helyi GAAP alapján kell számítani, függetlenül az alkalmazott pénzügyi beszámolási keretrendszertől. A többi országban az IFRS-t alkalmazóknak nem kell helyi GAAP szerinti pénzügyi beszámolót készíteniük adózási célból az IFRS szerint pénzügyi kimutatások mellett.

IFRS szerinti pénzügyi kimutatások és kapcsolódó szabályozások

A felmérésben részt vevő országok általában azt jelezték, hogy a szabályozók által lefektetett tőkekövetelményeknek való megfelelés megítélése, valamint az osztalékfizetés alapjának megállapítása a jogszabályi kötelezettségen alapuló pénzügyi beszámolási célokra alkalmazott pénzügyi beszámolási keretrendszer szerinti beszámoló alapján történik.

Bankok esetében egyes országokban a tőke megfelelési mutatók számítása a helyi szabályozók által megadott konkrét képletek, nem pedig pénzügyi beszámolási információk alapján (pl. Bulgária, Ciprus, Málta), vagy vegyes módszer alkalmazásával történik, amikor a pénzügyi kimutatásokban szereplő adatokat módosítják a helyi szabályozó által megadott követelmények szerint (pl. Kanada, Románia, Ukrajna és az Egyesült Királyság).

IFRS-képzés és képzettségek

A felmérés válaszadói szerint az IFRS bevezetésének egyik kulcsfontosságú sikertényezője az IFRS megfelelő ismerete a számviteli szakemberek, könyvvizsgálók és a pénzügyi információk felhasználói körében. Emellett jelentős nehézségek merültek fel ott, ahol a társaságok és a felhasználók (beleértve az adóellenőröket, a számviteli szakembereket, a tanácsadókat és a könyvvizsgálókat) standardokra vonatkozó ismeretei elégtelenek, gyakorlati tapasztalataik pedig korlátozottak voltak.

Képzésen keresztül történő felkészülés az IFRS-re való áttérésre

A felmérésben szereplő országok többségében a bevezetési folyamat részeként IFRS-képzéseket tartottak.

A számviteli szakembereket és a könyvvizsgálókat módszertanilag felkészítették az áttérésre.

A képzések felügyeletét gyakran az IFRS-re való áttérésért felelős hatóság, a helyi számviteli / könyvvizsgálói kamarák látták el a Big 4 nemzetközi könyvvizsgáló cégek (Big 4) cégek segítségével.

Sok országban a hitelintézetek IFRS-re való áttérésének tervezésekor a központi bank játszott kiemelt szerepet – különösen a módszertanok kidolgozásában és az oktatással kapcsolatban.

Számviteli képzettségek

A felmérésben szereplő valamennyi országban a releváns számviteli és könyvvizsgálói képzettségek magukban foglalnak IFRS-kompetenciákat – nincs szükség külön IFRS számviteli és könyvvizsgálói képzettségekre. Több ország elfogad releváns helyi képzettségként nemzetközi számviteli képzettségeket, beleértve az ACA, ACCA, ACCA DipIFR képzettségeket.

Az IFRS-kompetenciák fenntartása

A számviteli szakemberek és könyvvizsgálók folyamatos IFRS-képzése valamennyi országban szándék és követelmény; a számviteli szakemberek és a könyvvizsgálók IFRS-tudásukat évenkénti kötelező képzés során újítják meg.

Függelék – a felmérés módszere

A Big 4 magyarországi irodái közös kérdőívet állítottak össze, hogy visszajelzést kapjanak az IFRS alkalmazásáról és bevezetéséről. Ezt a kérdőívet elküldték 20 olyan, elsősorban európai országban (Csehország, Lengyelország stb.) lévő tagvállalataiknak/irodáiknak, ahol lehetőség van az IFRS használatára vagy annak használata kötelező bizonyos vállalatcsoportok számára. 16 országot választottak ki főként a kelet- és közép-európai régióból gazdasági, társadalmi és egyéb hasonlóságok miatt. A felmérést kiterjesztették más releváns, Európán kívüli országokra, amelyek a közelmúltban tértek át az IFRS-re.

A kérdőív 23 kérdést tartalmazott, melynek eredményeit jelen kiadványban az alábbi hat téma köré csoportosítottuk:

- Az IFRS befogadása a régióban
- Sikertényezők az IFRS bevezetése során
- Előnyök és hátrányok
- IFRS és adózás
- IFRS szerinti pénzügyi kimutatások és kapcsolódó szabályozások
- IFRS-képzések és képzettségek.

80 kérdőívet küldtek szét és 65 válasz érkezett. Ezeket a válaszokat összesítették, áttekintették és a jelen felmérés mutatja be az eredményeket.

Tanulságok Magyarország számára

Az IFRS befogadása hozzájárulhat ahhoz, hogy Magyarország vonzóbb és versenyképesebb legyen, mivel az IFRS segíthet megnyitni a piacot a külföldi befektetők és tőkepiacok számára. Összehasonlíthatóbb és átláthatóbb számviteli és beszámolási környezetet is eredményezhet és a nemzetközileg elfogadott számviteli keretrendszerhez való csatlakozás által javíthatja az országimázst. Az IFRS kötelező alkalmazása szolgálhatja a tőzsdén jegyzett társaságok és a bankszektor egyedi és konszolidált pénzügyi kimutatásainak átláthatóságát és összehasonlíthatóságát. Az önkéntes alkalmazás különösen az IFRS szerinti beszámolót készítő vállalatcsoportok magyarországi leányvállalatai és a nemzetközi tőke- és pénzpiacokra lépni szándékozó gazdálkodó egységek számára lenne előnyös.

A bevezetés legkritikusabb sikertényezője a megfelelően képzett és megfelelő tapasztalatokkal rendelkező szakemberek rendelkezésre állása lesz. Ennek elérése érdekében kulcsfontosságú lesz a magas színvonalú képzési anyagok elkészítése, kiváló képzések nyújtása és a teljes IFRS-szakirodalom lefordítása.

Bár Magyarországon általános vélemény, hogy az adóügyeket érintő, különbözőszámviteli keretrendszerek szerinti eltérések kezelése problematikus, a felmérés eredménye nem támasztja alá ezt az előzetes vélekedést. A magyar számviteli törvény és az IFRS közötti jelentős eltérések miatt azonban speciális „áthidaló” rendelkezéseknek az adótörvénybe való beépítésére, valamint a legjellemzőbb és potenciálisan jelentős eltérések kezelését célzó egyéb szabályozási követelményekre (pl. tőkemegfelelési rendelkezések) lesz szükség.

2. A felmérés módszertana

Az IFRS-t különböző típusú pénzügyi beszámolás céljára jelenleg használó országok releváns ismereteinek és tapasztalatainak hasznosítása céljából nemzetközi felmérést hajtottunk végre. Ebben a fejezetben ismertetjük a felmérés megközelítését, módszertanát, valamint hogy mely országok vettek részt a felmérésben.

2.1 A felmérés módszertana

Az adatok gyűjtése kvalitatív (nyitott kérdések) és kvantitatív (zárt kérdések) elemeket egyaránt használó kérdőíveken keresztül történt. A kérdőív összesen 23 kérdést tartalmazott az alábbi négy fő téma köré csoportosítva:

1. Általános kérdések az IFRS alkalmazásáról az adott országokban. (1/a – 3. kérdések)
2. Konkrét kérdések az IFRS-re való áttérésről – pl. átmeneti időszak, kritikus sikertényezők, az áttérés előnyei / hátrányai. (4 – 14/b kérdések)
3. Konkrét kérdések az IFRS és az adózás kapcsolatáról, az IFRS és az adott társaság osztalékfizetési politikájának kapcsolatáról, valamint további megfeleléssel kapcsolatos kérdések. (15 – 22. kérdések)
4. Konkrét kérdések az IFRS-képesítésekről. (23/a – f kérdések)

(Kérdőívminta a tanulmány A) mellékletében található.)

2.2 A minta

A cél az volt, hogy a vizsgált sokaság lefedje valamennyi közép- és kelet-európai országot, amelyek IFRS-t alkalmaznak és ezért az IFRS bevezetése terén már tapasztalattal rendelkeznek. Közép- és Kelet-Európán kívül négy további ország vett részt a felmérésben, mivel úgy gondoltuk, hogy véleményük és tapasztalataik hozzájárulnak majd az IFRS hatékony magyarországi bevezetésének sikeréhez. Összesen 20 ország szerepelt a kutatásban.

A Big 4 könyvvizsgálócégek (Deloitte, E&Y, KPMG, PwC) feladata volt, hogy eljuttassák a releváns irodához a felmérést az abban szereplő minden egyes országban.

Az alábbi táblázat tartalmazza a részt vevő országok listáját, valamint a kapott válaszok számát. Összesen 65 választ kaptunk 80 kiosztott kérdőívből, ami 81%-os válaszadási arányt jelent.

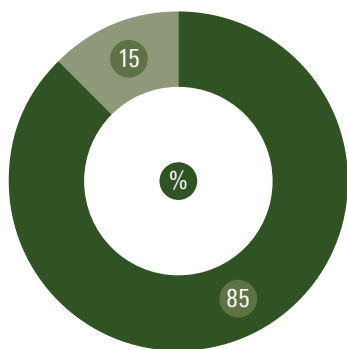
Részt vevő országok és kapott válaszok

Közép- és Kelet-Európa					
1.	Albánia	4	9.	Montenegro	2
2.	Bulgária	4	10.	Lengyelország	3
3.	Horvátország	4	11.	Románia	4
4.	Csehország	3	12.	Oroszország	2
5.	Észtország	4	13.	Szerbia	3
6.	Lettország	3	14.	Szlovákia	4
7.	Litvánia	4	15.	Szlovénia	4
8.	Macedónia	4	16.	Ukrajna	3
Közép- és Kelet-Európán kívül					
17.	Kanada	2	19.	Egyesült Királyság	3
18.	Ciprus	3	20.	Málta	2
Összesen					65

2.1. ábra – A felmérésben részt vevő országok és a kapott válaszok száma

A következő ábra mutatja, hogy a válaszok többsége Közép- és Kelet-Európából érkezett (55 válasz a 65-ből).

Válaszok a közép- és kelet-európai régióból és a közép- és kelet-európai régió kívülről

- Közép- kelet-európai régió
- Közép- kelet-európai régió kívül

2.2. ábra – Válaszok a régióból

2.3 Adatgyűjtés és minőségbiztosítás

A felmérésre 2013 júliusában és augusztusában került sor. A kollégákkal először e-mailben vettük fel a kapcsolatot, majd telefoninterjúkat készítettünk, ha szükség volt további magyarázatokra vagy információkra. Az objektív kérdésekre adott válaszok következetlensége esetén a kapcsolattartó féllel közvetlenül interjút készítettünk a válasz egyértelműsítése céljából. A különböző cégek által gyűjtött adatok közötti következetlenségeket is egyeztetettük a releváns országokkal az inputadatok minőségének biztosítása céljából.

3. Az IFRS befogadása a régióban

Ebben a részben összefoglaljuk a felmérésben részt vevő országokra vonatkozóan az IFRS befogadásának időpontjára és módszerére, valamint az IFRS-standardok és a helyi jogszabályok közötti kapcsolatra vonatkozó legfontosabb megállapításokat.

A felmérés készítése során feltételeztük, hogy az IFRS kötelező alkalmazása mellett a felmérésben szereplő országokban működő legtöbb társaság számára megengedett, hogy az IFRS-t a pénzügyi kimutatásaik készítése során a Testület által megalkotott standardoktól való jelentős eltérés nélkül alkalmazza, és az új standardokat és értelmezéseket egy hivatalos befogadási folyamatot követően alkalmazzák.

3.1 Az IFRS alkalmazása egyedi és konszolidált pénzügyi kimutatások esetében

A következő oldalon található táblázat bemutatja az egyes országokra vonatkozóan, hogy a tőzsdén jegyzett gazdálkodó egységek, a pénzügyi szolgáltatók és a kis- és közepes vállalkozások (kkv-k) számára megengedett vagy előírás-e konszolidált és/vagy egyedi pénzügyi kimutatások IFRS szerinti készítése. A táblázat információt közöl arról is, az IFRS-nek melyik változatát (pl. EU IFRS, IASB IFRS vagy IFRSnek megfelelő helyi jogszabályok) használják a különböző országokban.

A régió országainak többsége, lévén EU-tagállamok, az EU IFRS-t alkalmazzák, három ország úgy alkalmazza az IFRS-t, ahogyan az IASB kibocsátotta, négy országban pedig a helyi számviteli jogszabályokat harmonizálták úgy, hogy megfeleljenek az IFRS-nek. A jelen tanulmány alkalmazásában IFRS alatt az IASB által kibocsátott IFRS-t és az EU által befogadott IFRS-t értjük.

A tőzsdén jegyzett gazdálkodó egységek számára valamennyi jogrendszerben előírás, hogy konszolidált pénzügyi kimutatásaikat az IFRS szerint készítsék. Szlovákiában az IFRS-t kell alkalmaznia minden közérdeklődésnek kitett gazdálkodó egységnek, beleértve a bankokat és biztosítókat, valamint a mérlegfőösszegre, a nettó árbevételre és a munkavállalók átlagos számára vonatkozó bizonyos küszöbök feletti gazdálkodó egységeket.

14 országban az IFRS kötelező alkalmazása a tőzsdén jegyzett gazdálkodó egységek egyedi pénzügyi kimutatásaira vonatkozóan is előírás. 17 ország teszi kötelezővé az IFRS alkalmazását a bankok és biztosítók konszolidált pénzügyi kimutatásaira vonatkozóan, kilenc országban pedig a pénzügyi szolgáltatók egyedi pénzügyi kimutatásait is az IFRS-sel összhangban kell elkészíteni. A kkv-k számára hat országban van hatályban kötelező IFRS alkalmazás.

A felmérésben szereplő országokban a társaságok többsége számára előírt vagy megengedett az IFRS alkalmazása az egyedi pénzügyi kimutatásokra vonatkozóan is, kivéve Horvátországot, ahol a kkv-k nem alkalmazhatják az IFRS-t sem az egyedi, sem a konszolidált pénzügyi kimutatások esetében; Lettországot, ahol a kkv-k nem készíthetik egyedi pénzügyi kimutatásaikat az IFRS alapján; valamint Magyarországot és Oroszországot, ahol az IFRS nem alkalmazható az egyedi pénzügyi kimutatások készítése során.

Az IFRS régióban történő alkalmazásának teljes megismerése érdekében megvizsgáltuk a helyi GAAP kötelező alkalmazását az IFRS kötelező vagy önkéntes alkalmazása mellett.

	Tőzsdén jegyzett gazdálkodó egységek		Pénzügyi szolgáltatók		Kis- és közepes vállalkozások	
	Konszolidált	Egyedi	Konszolidált	Egyedi	Konszolidált	Egyedi
Albánia			1, 2, 3	1, 2, 3		
Bulgária*			1, 2, 3	1, 2, 3		
Ciprus*			1, 2, 3	1, 2, 3		
Csehország*						
Egyesült Királyság*						
Észtország*			1, 2, 3			
Horvátország*			1, 2, 3			
Kanada			1, 2, 3			
Lengyelország*			1			
Lettország*			1, 2, 3	1, 2, 3		
Litvánia*			1, 2, 3	1, 2, 3		
Macedónia			1, 2	1, 2	IFRS a kis- és közepes vállalkozások számára	
Málta*			1, 2, 3	1, 2, 3		
Montenegro			1, 2, 3	1, 2, 3		
Oroszország			1, 2			
Románia*			1, 2	1, 2		
Szerbia			1, 2, 3	1, 2, 3	IFRS a kis- és közepes vállalkozások számára	
Szlovákia*	Közérdeklődésnek kitett gazdálkodó egységek		1, 2			
Szlovénia*			1, 2			
Ukrajna			1, 2			
Magyarország*						

*EU-tagállamok

- EU IFRS
- IASB IFRS
- IFRS-nek megfelelő helyi jogszabályok

- Kötelező alkalmazás
- /// Választható alkalmazás

- 1 – Bankok
- 2 – Biztosítók
- 3 – Alapok

3.1. ábra – Az IFRS alkalmazása a régióban

Romániában a tőzsdén jegyzett gazdálkodó egységek és a pénzügyi intézetek számára előírás, hogy egyedi és konszolidált pénzügyi kimutatásaikat IFRS alapon készítsék. A szabályozott piacon jegyzett bankok és kereskedelmi társaságok kivételével a romániai társaságoknak további pénzügyi kimutatásokat is kell készíteniük a helyi GAAP szerint. A kkv-k számára megengedett az IFRS önkéntes

alkalmazása, de az IFRS szerinti konszolidált és/vagy egyedi pénzügyi kimutatások mellett a kkv-knak a helyi GAAP alkalmazásával is kell pénzügyi kimutatásokat készíteniük.

A felmérés által lefedett országokban nem áll rendelkezésre hivatalos statisztika arra vonatkozóan, hány társaság készíti beszámolóját az IFRS szerint.

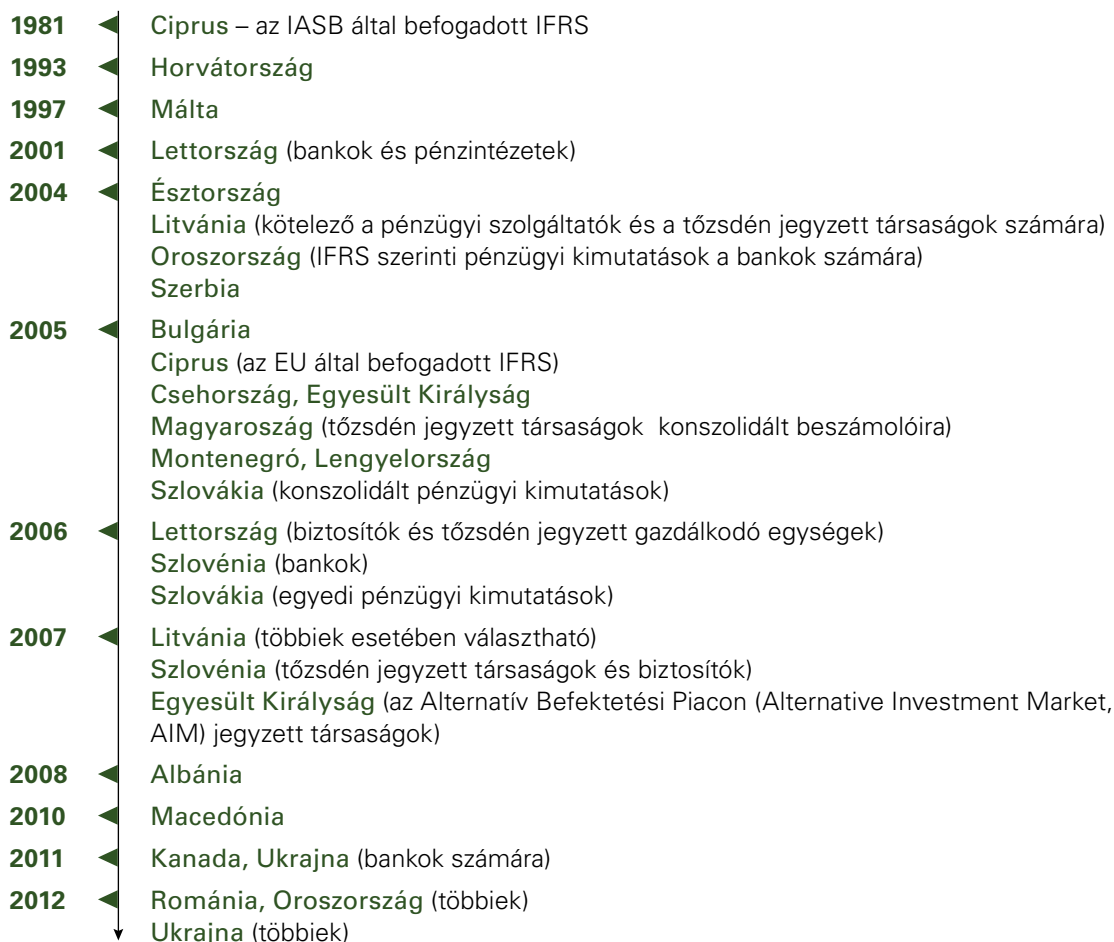
A jelenlegi magyarországi helyzet

Az EU tagállamként Magyarország befogadta az EU IFRS-t és a tőzsdén jegyzett magyarországi társaságok kötelesek az IFRS-sel összhangban készíteni konszolidált pénzügyi kimutatásaikat; a pénzügyi szolgáltatók és a kkv-k önkéntesen alkalmazhatják az IFRS-t konszolidált pénzügyi kimutatásaik esetében.

Tekintettel a fenti térképen található „fehér foltok” (vagyis az olyan országoké, ahol az IFRS alkalmazása sem nem előírás, sem nem megengedett a gazdálkodó egységek vagy pénzügyi kimutatások bizonyos típusa esetében korlátozott számára a fenti térképen) korlátozott számára, örömdetes fejlemény a magyar kormány azon szándéka, hogy előírja vagy megengedje az IFRS alkalmazását egyedi pénzügyi kimutatások esetében.

Befogadási időszak

A lenti ábra bemutatja, hogy a felmérésben szereplő országok mikor tértek át az IFRS alkalmazására.

3.2. ábra – Az IFRS bevezetés időhorizontja

3.2 Az IFRS további tervezett befogadása

Ahogy az IFRS-t egyre több országban elismerik és befogadják, további kormányok ismerhetik fel, hogy előnyökkel jár az IFRS-t alkalmazó társaságok körének növelése. Az IFRS befogadása sok országban előrehaladott, legtöbbjük azonban még nem közölt a közeljövőben végrehajtandó további közelítésre vonatkozó terveket – csak néhányan tesznek lépéseket, amint azt az alábbiakban ismertetjük.

Kanadában az IFRS alkalmazása a befektetési alapok számára 2014. január 1-jével kötelező, 2015. január 1-jével pedig minden társaságnak, amely szabályozott piacokon működik. Litvániában a helyi GAAP 2014. január 1-jétől teljes mértékben megfelel az IFRS-nek, Macedóniában pedig folyamatban van a teljes harmonizáció. Románia az IFRS-re történő teljes átállást tervez a tőkepiacokon működő társaságok és a biztosítók esetében a következő két-három év során. Oroszország 2014-től bővíti az IFRS szerinti konszolidált pénzügyi kimutatásokat készítő társaságok körét és tervezi a helyi szabályozások IFRS-sel történő összehangolását.

A jelenlegi magyarországi helyzet

Magyarországon folyamatban van az EU IFRS bevezetése az egyedi pénzügyi kimutatásokra vonatkozóan azzal a céllal, hogy ezzel váltsák fel a magyar számviteli törvény szerinti beszámolást. A jelenlegi tervek alapján az EU IFRS kötelező lenne a hitelintézetek és a tőzsdén jegyzett gazdálkodó egységek egyedi pénzügyi kimutatásai esetében, és megengedett lenne az IFRS szerinti beszámolót készítő anyavállalatok által ellenőrzött gazdálkodó egységek, valamint a bizonyos méret feletti gazdálkodó egységek egyedi pénzügyi kimutatásai esetében.

3.3 Az IFRS-től való eltérés

A felmérésben szereplő legtöbb országban, Albániában, Bulgáriában, Kanadában, Csehországban, Horvátországban, Észtországban, Lettországon, Litvániában, Lengyelországban, Szlovákiában és az Egyesült Királyságban nincsenek jelentős eltérések az IFRS-től.

A többi országban az IFRS-től való fő megkövetelt eltérés a helyi pénznem kötelező használata funkcionális pénznemként. Macedóniában a törvény előírja a helyi pénznem használatát a könyvekben, és előírja az alkalmazandó számlatükör felépítését ipari társaságok, bankok és biztosítók számára. Bár az IFRS tartalmaz megjelenítési és értékelési elveket, specifikus helyi jogszabályok bizonyos ügyletekre vagy besorolásokra vonatkozóan eltérő kezelést írnak elő. Eltérések vannak az adózással kapcsolatos szabályozásokban, amelyekkel a jelen kiadvány 6. fejezete foglalkozik részletesen.

A máltai társasági törvény több gazdálkodó egységnek engedi meg, hogy IFRS konszolidált pénzügyi kimutatásokat készítsen, korlátozza viszont a választási lehetőséget a prezentálási pénznem terén, amely kötelezően a társaság jegyzett tőkéjének pénzneme.

Románia semmilyen eltérést nem enged meg az IFRS-től, van azonban néhány nem véglegesített eltérés (pl. a jegyzett tőke hiperinflációs módosításának kezelése). Oroszország, Szlovénia és Ukrajna csak a helyi pénznem használatát engedi meg funkcionális és prezentálási pénznemként, Ukrajna emellett megenged előírt beszámolási formátumokat, amelyek lehet, hogy nem minden esetben felelnek meg az IFRS-nek.

3.4 Az IFRS változások átvételének rendszeressége

Ha módosítanak egy IFRS-t vagy az IASB új standardot vagy értelmezést ad ki, az országokban hivatalos befogadási folyamatot hajtanak végre, amelynek során a szabályozásokat hivatalosan lefordítják a helyi nyelvre, kiadják az adott ország hivatalos nyelvén és átveszik a helyi szabályozásokba. A felelős intézmények elkötelezettek amellett, hogy minimálisra csökkentsék a különbségeket az IFRS és befogadott standard között.

Kanadában a Számviteli Standardok Testületnek szavaznia kell ahhoz, hogy beépítsék az új vagy módosított standardokat az okleveles könyvvizsgálók kanadai intézetének kézikönyvébe mielőtt azokat befogadhatják a helyi jogszabályokba.

Macedóniában a társasági törvény előírja, hogy a pénzügyminisztériumnak rendszeres fordításokat és frissítéseket kell készítenie, amelyeket a hivatalos közlönyben tesznek közzé. Úgy tűnik azonban, hogy nem kerül sor rendszeresen frissítésre (az utolsó 2010-ben volt), aminek eredményeképpen az IFRS legutolsó átvett változatának alkalmazásával készült pénzügyi kimutatások gyakran nem felelnek meg a hatályos IFRS-nek.

Az EU tagállamainak az 1606/2002/EK rendelet előírja, hogy a befogadott nemzetközi standardokat bizottsági rendeletként teljes terjedelmükben közzé kell tenni az EU valamennyi hivatalos nyelvén az Európai Közösségek Hivatalos Lapjában. Ezt a fordítási és közzétételi folyamatot követően a standardok valamennyi tagállamra nézve hatályosak.

A jelenlegi magyarországi helyzet

Az EU tagállamaként Magyarország akkor fogadja be az új standardokat és értelmezéseket, amikor azok alkalmazásra történő befogadását bejelentik az Európai Közösségek Hivatalos Lapjában.

4. Az IFRS bevezetés sikertényezői

A felmérésben részt vevő országok bizonyos mértékig már bevezették az IFRS-t. Ebben a fejezetben megvizsgáljuk, hogy melyek a sikeres IFRS bevezetés legfontosabb tényezői, amelyek felhasználhatók a hatékony magyarországi bevezetés támogatására.

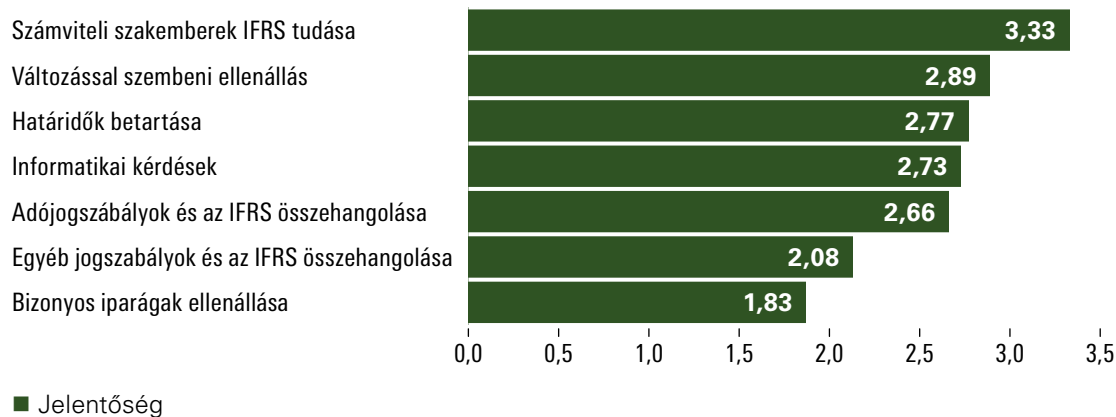
A részt vevő országok azonosították a szerintük leghasznosabb tényezőket, valamint azokat a területeket, amelyek hatékonyabbá tehetnék volna az IFRS befogadásának folyamatát.

4.1 Az IFRS bevezetését befolyásoló tényezők átfogó értékelése

A felmérésben részt vevő országok számviteli szakemberei egy ötfokozatú skálán értékelték a kérdőívben előre meghatározott tényezők fontosságát. A válaszadóknak emellett lehetőségük volt további információt adni egyéb, általuk fontosnak tartott tényezőkről.

Az alábbi ábra összegzi az előre meghatározott tényezőkre a részt vevő 20 országból adott válaszokat. Az 1-es jelentette a legkevésbé releváns, az 5-ös pedig a legfontosabb tényezőt.

Jelentőség

4.1. ábra – Az IFRS bevezetését befolyásoló jelentős tényezők

Mivel a felmérésben 20 ország szerepel, figyelembe vettük a válaszok szórását. A válaszok viszonylag magas szórást mutatnak (a fent kiemelt tényezőknél a szórás 0,41-1,21 között van, a legnagyobb „Az IFRS összehangolása a jogszabályokkal és szabályozásokkal” esetében), amit valószínűleg az egyes országokban az IFRS bevezetésekor fennálló eltérő feltételek okoznak. A sikertényezők értékelésén keresztül vizsgáltuk azokat a körülményeket is, amelyek magyarázzák az egyes tényezők jelentőségét. A levont tanulságok támogathatják a hatékony magyarországi bevezetést.

A kiadvány 6. és 7. fejezete foglalkozik az IFRS helyi adózási (és egyéb) jogszabályokkal való összehangolásával. A válaszadók az egyes ágazatok ellenállását egyhangúan jelentéktelennek ítélték, emiatt ezzel a ponttal nem foglalkozunk.

4.2 Számviteli szakemberek és könyvvizsgálók IFRS tudása

Az összes választ figyelembe véve, az IFRS-ben kellően jártas számviteli szakemberek (ide értve a könyvvizsgálókat is) hiányát ítélték a legkritikusabb tényezőnek a sikeres bevezetés szempontjából. Fontos megjegyezni, hogy az erre a témára vonatkozó válaszok jelentősen ingadoztak 2 és 5 között a felmérésben szereplő országoknál.

Azokban az országokban, amelyek nem értékelték fontosnak ezt a tényezőt, vagy csak a gazdálkodó egységek szűk körére vezették be az IFRS-t (pl. tőzsdén jegyzett társaságok, bankok vagy egyéb, közérdeklődésnek kitett gazdálkodó egységek, amelyek már megfelelően képzett számviteli munkatársakkal rendelkeztek),

vagy nem voltak jelentős eltérések a helyi számviteli szabályok és az IFRS között. Ezek közül a tényezők közül egyik sem releváns Magyarország esetében.

A felmérésben szereplő országok többsége számára kihívásnak bizonyult annak biztosítása, hogy a számviteli szakemberek megfelelő IFRS szaktudást tartsanak fenn. Az IFRS bevezetés során, gyakran számviteli tanácsadók és könyvvizsgálók bevonása mellett, ismétlődő képzések szervezésével feleltek a kihívásra. A sikeres IFRS bevezetés során a fenti tényezőket, mint az egyik legfontosabbat emelték ki a felmérésben részt vevő országokban.

4.3 A változással szembeni ellenállás

A számvitel területén „Az IFRS-re való áttéréssel szembeni ellenállás” (mint kulcsfontosságú tényező) szintén jelentős szórást mutatott (2 és 5 közötti értékek). Azokban az országokban, ahol jelentős volt az ellenállás, a szabályozó hatóságok részletes kommunikációja és részvétele fontos szerepet játszott a sikerben az átmeneti időszak alatt. Emellett a szabályozó szervek megfelelő kommunikációja lehetővé tette a számviteli szakemberek számára, hogy előre tervezzenek és felkészüljenek az IFRS alkalmazására vonatkozó döntést közvetlenül követő lépésekre.

A számviteli szakértők a legfontosabb sikertényezők között emelték ki a képzés fontosságát, és rávilágítottak arra, hogy ezen lehetett volna javítani. Ez arra enged következtetni, hogy a számviteli szakértők részéről mutatkozó ellenállást részben az a bizonytalanság okozta, hogy meg tudnak-e majd felelni az áttérésből adódó kihívásoknak. Releváns képzések nemcsak az ellenállás mértékét csökkentik, hanem javítják is az IFRS szerinti pénzügyi kimutatások minőségét is. A képzéshez kapcsolódó további megállapításokat a 8. fejezetben tárgyaljuk.

4.4 Az áttérésre adott határidők

Több kérdés szerepel a felmérésben, amelyek az IFRS-re való áttérés időzítésével foglalkoznak. A felmérés során 13 ország adott választ a bevezetés időtartamának pontos megjelölésével.

Ennek megfelelően az országok az alábbi eloszlást mutatják:

Az áttérés időszaka	Országok száma		
	A határidő elegendő	A határidő nem elegendő	Nincs válasz
Legfeljebb 1 év		3	3
1 és 2 év között	3		
2 évnél hosszabb	3	1	

4.2 ábra – Az áttérésre adott határidők

Az első kategóriában, ahol az áttérésre adott idő egy évnél kevesebb volt, a válaszadók vagy azt jelezték, hogy nem volt elegendő az átmeneti idő, vagy nem adtak választ.

A négy ország közül, ahol több mint két év állt rendelkezésre az áttéréshez, hárman azt válaszolták, hogy az átmeneti idő megfelelő volt, egy pedig azt jelezte, hogy ez az idő túl hosszú volt az IFRS hatékony bevezetéséhez.

Nem várt módon azokban az országokban, ahol az IFRS-re való áttérésre rendelkezésre álló idő nem haladta meg a két évet (az első két kategória), a határidők betartásának fontosságát az átlagosnál alacsonyabbnak értékelték (2,3 körül). Ezzel szemben azokban az országokban, ahol több mint 2 év állt rendelkezésre az IFRS bevezetéséhez, a szakértők sokkal fontosabbnak tartották ezt a tényezőt (3,6-es értékelés).

4.5 A számviteli rendszerek migrációja és informatikai kérdések

Amint arra a felmérés válaszadói rámutattak, az IFRS-re való áttérés sok társaság esetében valószínűleg az IT-infrastruktúra további fejlesztését igényli.

A felmérésben szereplő egyes országokban az IFRS szerinti beszámolást csak konszolidált beszámolók készítésére használják. Ezekben az országokban az adók rendszerint a helyi számviteli szabályozásokon alapulnak, nem pedig az IFRS-en, a társaságok pedig számviteli rendszerüket elsősorban a helyi számviteli standardok szerint működtetik és számítógépes programokat vagy excel táblákat használnak

a konszolidált IFRS jelentéshez szükséges adatok előállításához. Azokban az országokban, ahol a jogszabályi kötelezettségen alapuló pénzügyi kimutatásokat IFRS szerint készítik és az adózás alapját a jogszabályi kötelezettségen alapuló kimutatások képezik, jellemzően nem követelmény a helyi számviteli szabályok szerinti nyilvántartások készítése adózási célból.

Az IFRS-re való áttérés időzítése általában lehetővé teszi a társaságoknak, hogy felmérjék a szükséges IT-fejlesztéseket és kezeljék a releváns kihívásokat is.

4.6 Egyéb releváns tényezők

A felmérésben részt vevő szakembereknek lehetőségük volt arra, hogy bemutassanak más, az IFRS befogadása szempontjából kulcsfontosságú sikertényezőket

Oroszországi számviteli szakemberek bizonyos eszközöknek az IFRS-re való áttérés időpontjával történő értékelését azonosították jelentős nehézségeket okozó tényezőként (4-es értékelés). Az IFRS 1 határozza meg az arra vonatkozó elveket, hogyan kell elkészíteni az első IFRS szerinti pénzügyi kimutatásokat. Az IFRS 1 szerint (főszabályként) minden eszközt és kötelezettséget úgy kell bemutatni a beszámolóban, mintha a társaság mindig az IFRS szerint készítette volna beszámolóját. Ennek a követelménynek az alkalmazása gyakran jelentős nehézségeket okoz a befektetett eszközök értékelése terén, és a standard választható mentességet tartalmaz az ingatlanok, gépek és berendezések értékelésére vonatkozóan. Az áttérés időpontjával a társaságok választhatják azt, hogy kiválasztott eszközöket valós értéken értékelnek. Oroszországi válaszadók arra világítottak rá, hogy a kiválasztott ingatlanok, gépek és berendezések valós értékelésének

költsége jelentős volt az értékelési szakemberek bevonása miatt. Ugyanakkor, ha egy társaság nem alkalmazta a mentességet, jelentős adminisztrációs költsége merült fel az ingatlanok, gépek és berendezések IFRS szerinti könyv szerinti értékének meghatározása során.

Szlovák szakértők az elegendő és megfelelő minőségű anyanyelvi szakirodalom rendelkezésre állását azonosították releváns tényezőként (4-es értékelés). Ez a terület kapcsolódik a számviteli szakemberek és könyvvizsgálók készségei és képzettsége témakörhöz, amit már részletesen tárgyaltunk.

Szlovéniában az IFRS 1 standarnak, azon belül is a számos választható és kötelező kivétel alkalmazásának az összetettségét és aprólékosságát emelték ki. A helyi számviteli szakemberek szerint az IFRS 1 speciális ismerete jelentős sikertényező a hatékony bevezetés szempontjából (3-as értékelés).

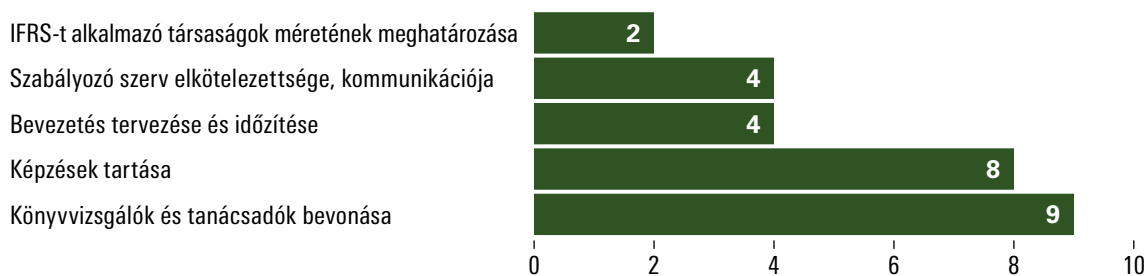
Az ukrán szakemberek egy másik jelentős sikertényezőre hívták fel a figyelmet (5-ös értékelés), a szabályozó szervek IFRS-re vonatkozó megfelelő tudására. Rámutattak arra, hogy az IFRS ukrain bevezetése hatékonyabb

lehetett volna, ha a szabályozók jobban ismerik az IFRS-t a befogadás előtt, ha egyértelműen és közvetlenül kommunikálják a bevezetés szükségességét, a határidőket és az áttérés alatti szabályokat.

4.7 Sikeresen alkalmazott tényezők

A számviteli szakemberek megjelölhették, miket tartanak a legfontosabb sikeres tényezőknek az áttérési időszak alatt. Legtöbbször az alábbi területeket emelték ki.

Sikeresen alkalmazott tényezők az említések száma alapján

*Mivel az országok több tényezőre rámutathattak, a válaszok száma meghaladja a felmérésben részt vevő országok számát.

4.3. ábra – A bevezetés sikertényezői

A fenti sikeresen alkalmazott tényezők szorosan kapcsolódnak a legfontosabb sikertényezőkhöz. A könyvvizsgálók és tanácsadók által nyújtott támogatás, valamint a képzés növelte a számviteli szakemberek tudását az

átmeneti időszak alatt. A szabályozó szervek elkötelezettsége és folyamatos kommunikációja, képzések nyújtása, valamint könyvvizsgálók és tanácsadók bevonása együtt szintén csökkentheti a változással szembeni ellenállást.

4.8 Nem vagy nem megfelelően alkalmazott tényezők

A számviteli szakemberek azáltal is értékelték az IFRS befogadásának sikerét, hogy észrevételeket tettek arra vonatkozóan, mit lehetett volna másképp csinálni egy zökkenőmentesebb áttérés érdekében.

A kiemelt közös területek a következők (zárójelben az adott témát megjelölő országok száma):

- Adózási és egyéb jogszabályok összehangolása az IFRS bevezetése előtt (5)
- Az IFRS-re való áttérés időszaka túl rövid volt (4)
- Nem elegendő (és nem megfelelő minőségű) képzés (4)
- A szabályozó szervek elégtelen részvétele és kommunikációja az átmeneti időszak alatt (4)
- Korlátozott hozzáférés a standardokhoz és szakirodalomhoz a helyi nyelven (4).

A következő további területeket emelték ki a szakértők:

- A kkv-kra vonatkozó IFRS befogadásának mérlegelése a helyi számviteli törvény helyett
- A helyi számviteli szabályokhoz való visszatérés lehetőségére vonatkozó szabályok hiánya
- Tanácsadók elégtelen bevonása
- Bizonyos területeken lényegesség meghatározása az áttérés költséghatékonyságának növelése érdekében.

Tanulságok Magyarország számára

A sikertényezők értékelése jelentősen eltért az egyes országoknál, mivel mindegyik országban eltérőek voltak az áttérés előtti feltételek és különbözött az IFRS befogadásának mértéke is. Sikeres és hatékony bevezetés végrehajtása érdekében célszerű azoknak az országoknak a tapasztalataiból tanulni, ahol hasonló feltételek mellett vezették be az IFRS-t.

Magyarországon várhatóan az alábbi tényezők a legfontosabbak:

1. Elegendő képzett szakértő megléte jelentős sikertényező, mivel sok különbség van a magyar számviteli szabályok és az IFRS között. Releváns képzések szervezése a szakemberek számára, valamint az áttérésre és az új standardok folyamatos alkalmazására vonatkozó képzési anyagok kialakítása.
 2. Az említett különbségek miatt ellenállás várható a változással szemben, amelyet a szabályozó szervek részéről történő egyértelmű kommunikációval és folyamatos képzéssel mérsékelni lehet.
 3. Nemzetközi tapasztalatok alapján az átmeneti időszaknak egy éven túli, de két évnél nem hosszabb időszaknak kell lennie. Egyértelmű határidők kommunikálása segít a számviteli szakembereknek abban, hogy időben felkészüljenek és elfogadják az áttérést.
 4. Ésszerű bevezetési határidők hozzájárulhatnak annak biztosításához, hogy a szükséges IT-fejlesztéseket időben befejezzék. Ez a tényező nagymértékben függ az egyes társaságok működésének jellegétől, valamint költségvetésüktől és attól, mennyire készek a rendszerek átalakítására.
 5. A teljes IFRS-szakirodalom (pl. alkalmazási útmutató, a következtetések alapja, szemléltető példák) magyarra fordítása kritikus az angolul beszélő szakemberek hiánya miatt.
- Az adóügyi és egyéb szabályozásokkal kapcsolatos észrevételekkel a 6. és a 7. fejezet foglalkozik.

5. Előnyök és hátrányok

A sikertényezők mellett fontos megvizsgálni az IFRS bevezetésének előnyeit és hátrányait. Az előnyök és hátrányok tekintetében a felmérés nyitott kérdéseket tett fel, amelyre több, de gyakran hasonló válasz érkezett. A jelen fejezet első felében bemutatjuk a különböző választípusokat, a második részben pedig elemezzük és értékeljük a fő előnyöket és hátrányokat.

5.1 Előnyök

A felmérésre adott válaszok alapján számos előnyt azonosítottak a válaszadók. A nyitott kérdések jellege miatt a válaszok gyakran eltérő szövegezésűek voltak, de ugyanazt jelentették. A válaszokat az alábbiakban foglaljuk össze.

A pénzügyi kimutatások összehasonlíthatósága és átláthatósága: ezt az előnyt minden válasz egyértelműen tartalmazza. Sok válaszadó ugyanazt a szövegezést használta az összehasonlíthatóságra és átláthatóságra vonatkozóan, mint például:

- „Az információk összehasonlíthatósága”
- „Pénzügyi kimutatások összehasonlíthatósága és átláthatósága különböző országok között”
- „A beszámolás átláthatósága”
- „Konszolidált pénzügyi kimutatások nagyobb átláthatóságot eredményeznek a befektetők és egyéb érdekeltek számára”
- „Pénzügyi kimutatások összehasonlíthatóságának elérése a világ bármely részén tevékenykedő társaságokkal”
- „Pénzügyi kimutatások könnyebb összehasonlítása”
- „Összehasonlíthatóság más társaságokkal és nemzetközileg”
- „Információk átláthatósága, nagyobb átláthatóság”

Könnyebb hozzáférés a tőkepiacokhoz:

ennél a válasznál több eltérő szövegezés volt ugyanannak a kifejezésnek. Például:

- „Hozzáférés a tőkepiacokhoz vagy jobb hozzáférés külföldi befektetőkhez (leginkább hangsúlyozott)”
- „Külföldi befektetők igénye”
- „Érthető a befektetők számára”
- „A társaságok vonzóbbak a külföldi befektetők számára”

- „Pénzügyi kimutatások könnyebb összehasonlítása, különösen a külföldi befektetők számára”

Szakértelem minősége: ezt az előnyt számos eltérő módon említették, de valamennyi azt jelentette, hogy az IFRS bevezetése miatt a számviteli szakértelem minősége jelentősen javult. A következő témákat említették:

- „Képzettebbek lettek a számviteli szakemberek és könyvvizsgálók”
- „Közép- és hosszú távon javítja a számviteli szakemberek képességeit és minőségét”
- „A számviteli és könyvvizsgálati tevékenység javulása”
- „Általában a szakma készségeinek javulása”
- „Helyi szakértelem fejlesztése”
- „A számvitelre és számviteli standardokra vonatkozó általános ismeretek növelése”

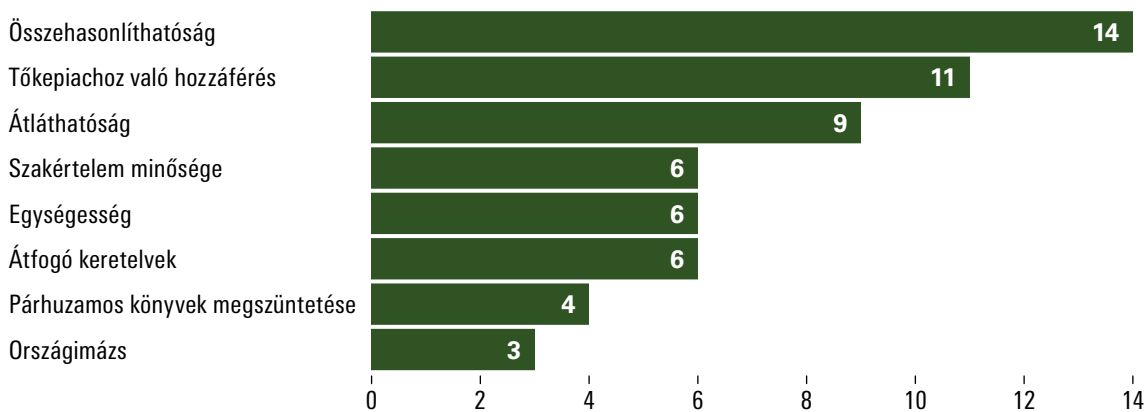
Párhuzamos könyvek megszüntetése:

egyértelműen kifejezésre jutott, hogy az IFRS bevezetése miatt bizonyos társaságcsoporthoz elkerülhetik a párhuzamos könyvelést és költséget takaríthatnak meg azáltal, hogy csak egy számviteli nyilvántartást tartanak fenn:

- „Az IFRS-t előíró vagy megengedő országokban, a leányvállalatokkal rendelkező társaságok egy számviteli nyelvet használhatnak az egész társaságban”
- „Költségmegtakarítás – nincs kétszeres számvitel”
- „Megkönnyítette a pénzügyi kimutatások zárásának folyamatát azoknál a társaságoknál, amelyek korábban beszámolócsomagot készítettek az IFRS szerint és jogszabályi kötelezettségen alapuló pénzügyi kimutatásokat a helyi szabályozások szerint”
- „Költségmegtakarítás – kettő helyett egy pénzügyi kimutatás”

Az alábbi ábra a leggyakrabban hangsúlyozott előnyöket mutatja. A szám azt jelenti, hány ország említette az adott előnyt.

Fő előnyök

5.1. ábra – Az IFRS bevezetés előnyei

A felmérésre adott válaszok alapján az IFRS bevezetésének legfontosabb előnye a pénzügyi kimutatások nagyobb összehasonlíthatósága. A pénzügyi kimutatások felhasználói, köztük a külföldi befektetők alapvető elvárásnak tekintik, hogy a gazdálkodó egységek teljesítményét össze lehessen hasonlítani. Az IFRS meg tud felelni ennek a követelménynek, mivel a világszerte leginkább elfogadott számviteli keretrendszert testesíti meg és sok országban alkalmazzák, beleértve Magyarországot szomszédjait. Egyre több üzleti szakember szerez alapvető ismereteket az IFRS-ről, hogy hatékonyan tudják összehasonlítani a pénzügyi információkat. A közzétett információk hasznosabbak és relevánsabbak, mivel az IFRS az ügyletek valódi tartalmára összpontosító részletes közzétételeket ír elő.

A pénzügyi információk összehasonlíthatósága szorosan kapcsolódik a következő fontos – 11 ország által hangsúlyozott – előnyhöz, amely az a tény, hogy az IFRS-t már átvett országok és vállalkozásaik könnyebben hozzáférnek a külföldi befektetőkhez és a tőkepiacokhoz. Az IFRS-sel összhangban készített és auditált pénzügyi kimutatások minimumkövetelményt testesítenek meg a külföldi piacokhoz és tőkéhez hozzáférni akaró gazdálkodó egység számára, hiszen a befektetők ennek alapján értékelik a potenciális befektetési lehetőségként azonosított gazdálkodó egységeket. Az IFRS

befogadása javítja az adott ország beszámolási tekintélyét és hozzájárul ahhoz, hogy az ország versenyképesebb és vonzóbb legyen azokhoz képest, amelyek még nem fogadták be az IFRS-t. Ez fontos szempont a jelenlegi, kihívásokkal teli környezetben és a globális válságon való túllépés szempontjából. Emellett a kapott válaszok szerint a pénzügyi kimutatások átláthatóbbak és megbízhatóbbak azokban az országokban, ahol az IFRS-t bevezették és az az alapja a jogszabályi kötelezettségen alapuló számvitelnek.

Az IFRS befogadásának következményeként jelentősen javult a számviteli szakértelem minősége. A válaszadók erősen hangsúlyozták, hogy az IFRS használata elsődleges számviteli keretrendszerként a számviteli gyakorlat, a számviteli és egyéb szakemberek tudásának jelentős javulását eredményezte. Ez összhangban van várakozásainkkal, mivel az IFRS elveken alapuló számviteli szabályozás tükrözi a jelenlegi összetett ügyleteket és rendszeresen aktualizálásra kerül a piaci változások követelményeinek megfelelően. Ahhoz, hogy biztosan kezeljék az IFRS-t és megfelelő tapasztalatuk legyen az IFRS-nek megfelelő pénzügyi kimutatások készítésében, a számviteli szakemberek számára fontos a számviteli tudás folyamatos karbantartása és rendszeres képzésen való részvétel.

Az IFRS befogadásának további előnye jelentős költségek és adminisztráció elkerüléséhez kapcsolódik. A növekvő globalizáció miatt sok társaság van, amely nemzetközi csoport része és időről időre beszámolót kell készítenie a csoport vezetésének – általában az IFRS szerint. Ezeknek a társaságoknak kettős számviteli apparátust kell fenntartaniuk és kettős szabályozásnak

kell megfelelniük, valamint helyi és csoportra vonatkozó beszámolási folyamatokat kell kialakítaniuk, ami jelentős erőfeszítést és erőforrásokat kíván. Azokban az országokban, ahol az IFRS használható a számvitel alapjaként mind a csoportra vonatkozó, mind a helyi jogszabályi kötelezettségen alapuló beszámolás céljából, csökkenthető a költség és az adminisztráció.

5.2 Hátrányok

A fentiekben bemutatott előnyök mellett a válaszadók több hátrányt említettek, amelyeket figyelembe kell venni az IFRS-re való áttérés tervezése során. Ezeket az előnyökhöz hasonlóan eltérően szövegezték meg és az alábbiakban foglaljuk össze:

Ismeretek hiánya: a válaszadók eltérő kifejezésekkel az IFRS bevezetéséhez és fenntartásához kapcsolódó ismeretek hiányát hangsúlyozták az alábbiak szerint:

- „Az IFRS ismeretének hiánya, beleértve a számviteli szakembereket és könyvvizsgálókat”
- „Gyakorlatlan számviteli szakemberek”
- „Képzett munkatársak hiánya”
- „Ismeretek hiánya a vezetőség és a számviteli szakemberek szintjén”
- „Ismeretek hiánya - az IFRS-standardok összetettebbek és részletesebbek, ami több követelményt támaszt a számviteli és egyéb szakemberekkel szemben”
- „Gyakorlati tapasztalatok és ismeretek hiánya az IFRS alkalmazásában, tanácsadók hiánya”
- „Szakértelem és tapasztalatok hiánya”
- „Belső IFRS-specialisták és megfelelően képzett számviteli szakemberek hiánya”
- „Jelenleg nem megfelelő és elegendő a számviteli szakemberek tudása és minősége”

A bevezetés költsége: az alábbi kifejezéseket használták ennek a válasznak a meghatározásához:

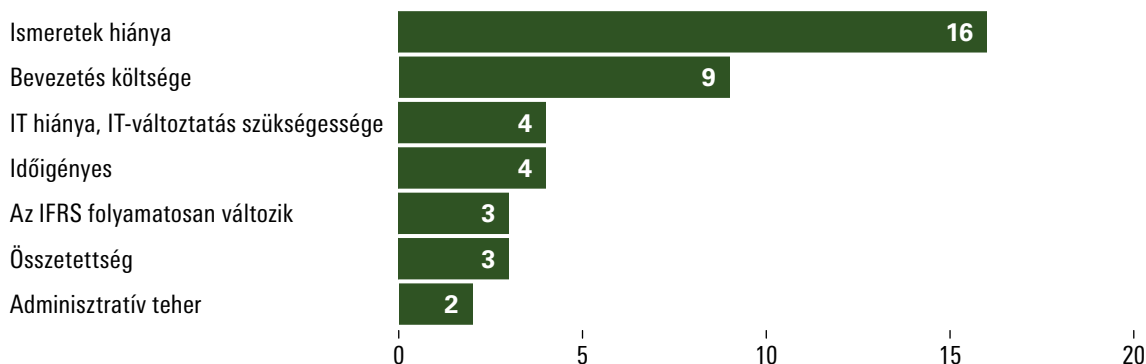
- „Bevezetés költsége (leginkább hangsúlyozott)”
- „Az áttérés drága”
- „Költséget és erőforrást igényel”
- „Költséges és időigényes”
- „Áttérés költsége”
- „Magasak a bevezetés költségei (rendszerbővítések és a munkatársak átképzése)”

IT hiánya és az IT megváltoztatásának szükségessége: ezt a hátrányt több módon fejezték ki, beleértve a következőket:

- „A helyi GAAP szerinti adatok IFRS szerinti pénzügyi kimutatásokká való átforgatását végző testreszabott program hiánya”
- „Rések az IT-támogatásban”
- „Nehézség annak elérésében, hogy a kapcsolódó szabályozási rendszerek megbirkózzanak a számviteli nyelv IFRS-re történő cseréjével”
- „Rendszerváltoztatások”
- „Lehetséges a számviteli program cseréjének szükségessége”

A leggyakoribb hátrányokat az alábbi ábra foglalja össze és mutatja be:

Fő hátrányok

5.2. ábra – Az IFRS bevezetés hátrányai

Az ábra egyértelműen mutatja, hogy az IFRS bevezetésének legfőbb hátránya az ismeretek hiánya, amint azt a 4. fejezetben is hangsúlyoztuk. Sok ország hangsúlyozta, hogy a pénzügyi kimutatások készítői nem rendelkeznek megfelelő ismeretekkel és tapasztalattal ahhoz, hogy biztosan kezeljék az IFRS bevezetését, alkalmazását és IFRS szerinti pénzügyi kimutatások készítését. A felhasználók, köztük a szabályozók és elemzők nem rendelkeznek elegendő ismeretekkel a közzétett összegek mögöttes tartalmának elemzéséhez és nincsenek kellően felkészülve a speciális vagy összetett ügyletek számviteli kezelésének megértésére. Megemlítették azt is, hogy a könyvvizsgálók gyakran nem rendelkeznek a megfelelő képzettséggel vagy szakértelemmel, beleértve a nyelvi nem megfelelő ismeretét (az angol az IFRS általánosan elfogadott nyelve) ahhoz, hogy biztosan kezeljék az IFRS-t, és gyakran nem képesek felmérni, hogy a vezetés becslései, megítélései, valamint az összetett vagy szokatlan ügyletek számviteli kezelése ésszerű-e és megfelel-e az IFRS-nek.

Ezek a problémák a standardok félreértelmezéséhez vezethetnek és azt eredményezhetik, hogy nem megbízhatók a pénzügyi kimutatások.

A következő hátrány a bevezetés viszonylag magas költsége, amelynek oka gyakran az IT-rendszerek szükséges változtatásai, jelentős belső források bevezetési projekthez való rendelésének, valamint annak szükségessége, hogy belső és főként külső oktatásba fektessenek be. Emellett az IFRS teljes körű bevezetéséhez a gazdálkodó egységeknek jelentős időt kell szentelniük a pénzügyi kimutatások készítését támogató belső beszámolási struktúrák és IT-folyamatok kialakítására. Az a tény, hogy az IFRS-standardok állandóan változnak és összetettek, megnehezítheti a fenntartást és nagyobb költségeket eredményezhet.

Sok ország belefoglalta válaszaiba azt, hogy egy bizonyos méret alatti társaságok számára az IFRS bevezetésének haszna valószínűleg nem ellentételezi a bevezetés és fenntartás költségeit.

Tanulságok Magyarország számára

A felmérésből egyértelmű, hogy az IFRS befogadása hozzájárulhat ahhoz, hogy Magyarország vonzóbb és versenyképesebb legyen a szélesebb nemzetközi piac számára, mivel az IFRS segíthet megnyitni a magyar piacot a külföldi befektetők és tőkepiacok számára. Az IFRS befogadása emellett összehasonlíthatóbb és átláthatóbb számviteli és beszámolási környezetet is eredményezhet, és az ilyen nemzetközileg elfogadott számviteli keretrendszerhez való csatlakozás által javíthatja az országimázszt.

Az IFRS alkalmazását azonban nem érdemes teljes körben kötelezővé tenni, mert bizonyos méret alatti társaságok számára az IFRS alkalmazásának előnyei nem állnának arányban a bevezetéshez és fenntartáshoz szükséges költséggel és befektetéssel.

6. IFRS és az adózás kapcsolata

Nyilvánvaló közvetlen kapcsolat áll fenn a számvitel és az adózás között, és e miatt a szoros kapcsolat miatt az IFRS helyi pénzügyi beszámolási célokra való befogadása által az adózási politikákra és gyakorlatokra gyakorolt hatás elemzése mindig kritikus kérdésnek számít.

Ebben a fejezetben azt elemezzük, megváltoztatta-e, és ha igen, hogyan az IFRS helyi pénzügyi beszámolásra való bevezetése a felmérésben részt vevő országok adózási politikáit és gyakorlatait. Az elemzés elsősorban a pénzügyi beszámolásra és a nyereségadóra összpontosít a kettő közötti jelentős függőség miatt.

A felmérés foglalkozik mind az adójogszabályok gyakorlati változtatásaival, amelyeket az egyes országok az IFRS-re való áttérés (első alkalmazás) egyszeri kihívása nyomán hajtottak végre, mind azzal, hogyan kezelik adózási szempontból az IFRS szerinti beszámolás és a helyi GAAP szerinti beszámolás közötti folyamatos eltéréseket.

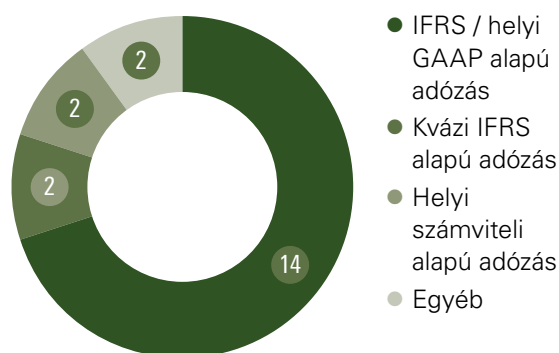
A felmérés eredményei alapján rámutatunk az IFRS magyarországi, helyi pénzügyi beszámolási célra történő bevezetésével kapcsolatban kezelendő, adózással kapcsolatos legkritikusabb kérdésekre is.

6.1 Az adózás előtti eredmény és adóalap egyeztetése

A felmérés tartalmazott három nagyon konkrét kérdést a pénzügyi beszámolás és az adózás közötti kapcsolatra vonatkozóan. Az első és legfontosabb kérdés a következő volt: „A nyereségadóra vonatkozó jogszabályok a helyi GAAP-en vagy az IFRS-en alapulnak?” A következő ábra a különböző országoktól kapott válaszok felépítését mutatja.

A felmérésben részt vevő országok többségében (a 20-ból 14) a nyereségadószámítás kiindulópontja a beszámolás céljára alkalmazott keretrendszer (vagyis vagy az IFRS, vagy a helyi GAAP) szerinti adózás előtti eredmény, amelyet azután ugyanazokkal az adóalap-módosító tételekkel módosítanak, függetlenül az adott társaság által alkalmazott számviteli keretrendszertől.

Adózás alapja

6.1. ábra: A nyereség utáni adók kiszámításának alapja a felmérésben szereplő országokban

Két ország van (Románia és Szlovákia¹) ahol a nyereségadó számítására vonatkozó szabályok kezelik az IFRS és a helyi GAAP közötti potenciális eltéréseket, hogy megszüntessék vagy minimálisra csökkentsék a számviteli keretrendszer megválasztásának az adópozícióra gyakorolt hatását. Szlovákiában a szlovák pénzügyminisztérium speciális rendeletet (ügynevezett áthidalást) bocsátott ki azokra a társaságokra vonatkozóan, amelyek a kvázi IFRS-függő adózást választották az IFRS szerinti nyereség adóköteles eredménnyel való egyeztetéséhez. A rendelet célja, hogy elkerüljék az IFRS és a helyi GAAP közötti különbségek kettős adóztatását és megakadályozzák az adóköteles tételek utáni adónemfizetést. Romániában az adóügyi törvénykönyvet módosították és kiegészítették speciális rendelkezésekkel azokra a gazdálkodó egységekre vonatkozóan, amelyek a számvitel alapjaként az IFRS-t alkalmazzák.

A felmérésben adott válaszok szerint Csehország az egyetlen, ahol a nyereségadó számítása a helyi GAAP-en alapul, függetlenül a társaságok által alkalmazott számviteli keretrendszertől, ami a gyakorlatban azt jelenti, hogy a jogszabályi kötelezettségen alapuló beszámolóhoz IFRS-t alkalmazó társaságoknak kettős számviteli nyilvántartást kell vezetniük.

Észtország és Macedónia esetében a nyereségadó-rendszer egyedi és nincs sok köze a nettó eredményhez. Ezekben az országokban a nyereségrészesedést (osztalékfizetést) adóztatják, és Macedóniában bizonyos (adóalap-növelő) ráfordításokat is. Mindazonáltal továbbra is van kapcsolat a pénzügyi beszámolás és az adózás között ebben a két országban, mivel az osztalék kifizethető összege a pénzügyi kimutatásokban kimutatott eredménytartálékon alapul.

Az adózás nagyon érzékeny terület mind az adófizetők, mind a kormány számára, hiszen a kormányok alapvető feladata az állami feladatok ellátásához szükséges adóbevételek biztosítása,

míg az adófizetők nem szeretnék több adót fizetni, mint amennyi feltétlenül szükséges. Kezdeti várakozásunk az volt, hogy azokban az országokban, amelyek pénzügyi beszámolási keretrendszerek több fajtájának alkalmazását engedik meg, a kormányok igyekeznek majd bizonyos intézkedéseket bevezetni annak biztosítása érdekében, hogy az adózás tényleges alapja nagymértékben független legyen attól, hogy milyen beszámolási keretrendszer alkalmazását választják a társaságok. Ezt figyelembe véve első ránézésre meglepőnek tűnhet, hogy a felmérésben részt vevő országok legtöbbjében nincsenek speciális szabályok a nyereségadó alapjának egységesítésére és a gazdálkodó egységek által a jogszabályi kötelezettségen alapuló beszámolóhoz kiválasztott pénzügyi beszámolási keretrendszer potenciális hatásának semlegesítésére. Közelebbről nézve azonban a legtöbb ország esetében a helyi GAAP vagy az IFRS-en alapul, vagy közel áll az IFRS-hez (pl. a balkáni és balti országok), ami ésszerű magyarázatot ad a helyi törvényhozóknak erre az egyszerű, kevésbé megterhelő és átláthatóbb megközelítésre vonatkozó döntésére. Ez a megoldás kevésbé lehet kivitelezhető azoknak az országoknak az esetében, ahol a helyi GAAP és az IFRS (akár teljes IFRS, akár EU IFRS) közötti eltérések jelentősek.

A társaságok arra való kényszerítése azonban, hogy külön helyi GAAP szerinti pénzügyi kimutatásokat készítsenek adózási célra attól függetlenül, hogy milyen pénzügyi beszámolási keretrendszert választottak a jogszabályi kötelezettségen alapuló beszámolóhoz ahhoz vezethet, hogy a társaságok megmaradnak a helyi GAAP szerinti beszámolásnál ahelyett, hogy az IFRS-t alkalmazzák. Erre jó példa Csehország, ahol a helyi adójogszabályok IFRS-sel való összehangolásának hiánya és annak kényszere, hogy az IFRS-t alkalmazó társaságok is vezessenek a helyi GAAP szerinti pénzügyi nyilvántartásokat, egyik legjelentősebb oka volt annak, hogy sikertelen volt az IFRS bevezetése az országban és csak nagyon kevés társaság alkalmazza ténylegesen az IFRS-t.

¹ Szlovákiában azoknak a társaságoknak, amelyek egyedi pénzügyi kimutatásaikat az EU IFRS szerint készítik, adóalapjukat a következők szerint kell meghatározniuk:

- vagy az ilyen IFRS szerinti pénzügyi kimutatások alapján a szlovák pénzügyminisztérium által meghatározott bizonyos módosítással (ügynevezett átviteli áthidalás), vagy - készíthetnek szlovák egyedi pénzügyi kimutatásokat is és meghatározhatják az adóalapjukat azok szerint a helyi GAAP szerinti pénzügyi kimutatások szerint. Mindazonáltal ezek a helyi GAAP szerinti „pénzügyi kimutatások” csak adózási célokat szolgálhatnak, és nem minősülnek jogszabályi kötelezettségen alapuló pénzügyi kimutatásoknak, azokat nem kell a közgyűlésnek jóváhagynia, és nem használhatók fel osztalékfizetéshez sem.

6.2 IFRS-re való áttérés adózási szempontból

A felmérés második adózás-specifikus kérdése azt vizsgálta, voltak-e a felmérésben részt vevő országokban az IFRS-re történő áttéréskor kimutatott különbözetre vonatkozóan speciális szabályok vagy kezelés az adózásban². Az áttérés kori kezdeti különbözetre hatása sokkal jelentősebb lehet, mint a folyamatos különbözetre, mivel az összes korábbi időszak során felhalmozódott megjelenítési és értékelési különbözetre tükrözik, nem pedig csak egy beszámolási időszak hatását.

A felmérés válaszai alapján a legtöbb (20-ból 14) országban nincsenek az IFRS-re való áttéréskor alkalmazandó speciális adózási szabályok. Ez konzisztens a számviteli keretrendszer és az adózás alapja közötti kapcsolatra vonatkozó, a 6.1. fejezetben ismertetett válaszokkal:

- Csehország esetében, ahol a helyi GAAP szerinti adózás előtti eredményt használják a nyereségadó alapjának meghatározásához az adott társaság által alkalmazott pénzügyi beszámolási keretrendszertől függetlenül, az IFRS befogadása adózási szempontból semleges és ebből adódóan az IFRS-re való áttérés hatása sem jelentős.
- Azoknál az országoknál, ahol a helyi GAAP IFRS-alapú vagy közel áll az IFRS-hez, ésszerű lehet költség-haszon alapon figyelmen kívül hagyni az adózási célból kimutatott egyszeri különbözetre, mivel az adminisztrációs teher mind a kormány (beleértve a törvényhozói hatalmat, az adóhatóságokat stb.), mind az érintett társaságok számára jóval nagyobb lehet, mint a potenciális adóhatás.

A felmérés válaszai alapján csak 6 országban (Bulgária, az Egyesült Királyság, Kanada, Románia, Szlovákia és Szlovénia) alkalmaztak speciális adózási szabályokat. Ezekben az országokban azonban a helyi jogszabályok eltérő mértékben foglalkoznak ezekkel a helyi GAAP-ról az IFRS-re való átálláskor megjelenített egyszeri különbözettel:

- A felmérés válaszai szerint Szlovénia az egyetlen ország, ahol a helyi GAAP-ról az IFRS-re való áttéréskor közvetlenül a saját tőkében (vagyis az eredménytartalékban) kimutatott minden eltérés adóköteles volt az áttérés évében; de ez az egyszerűsített megoldás Szlovénia esetében praktikusnak

bizonyított, mivel nem voltak jelentős eltérések a helyi GAAP és az IFRS között, és így az áttérés kori adóköteles különbözetre mértékének korlátozottnak kellett lennie.

- Bulgária és Kanada esetében a korlátozás a befektetett eszközöket érinti és nagyjából arra a tényre korlátozódik, hogy ezen eszközök nyereségadó szempontjából fennálló bekerülési értékének (vagyis értékcsökkenthető értékének) változatlanul kell maradnia.
- Az Egyesült Királyság esetében van néhány, az áttérés kori IFRS-módosítások adózására vonatkozó speciális szabály, konkrétan a pénzügyi instrumentumok adózására vonatkozóan.

A fenti négy ország megegyezik abban, hogy a helyi GAAP-ról az IFRS-re való áttérést követően nincs további „folyamatos” eltérés a nyereségadó számításában az alkalmazott számviteli keretrendszertől függően (lásd a 6.1. fejezetben lévő megjegyzéseket).

Románia és Szlovákia esetében, ahol az adójogszabályok speciális egyeztetési rendelkezéseket tartalmaznak az IFRS alkalmazói számára, az adószabályok célja, hogy hidat hozzanak létre a helyi GAAP és az IFRS között és speciális rendelkezéseket tartalmaznak az áttérés időpontjával felmerülő különbözetre (vagyis a jogszabályi kötelezettségen alapuló eredménytartalékkal szemben kimutatott IFRS-módosításokat) illetően, ami a korábban a többi ország esetében említett intézkedések és bizonyos további speciális szabályok kombinációjának tekinthető:

- Romániában speciális áttérési szabályok foglalkoznak többek között a befektetett eszközökkel (amikor az IFRS szerint alkalmazott értékelési modell eltér a jogszabályi kötelezettségen alapulótól), a hitelezési veszteségekre képzett céltartalék által létrehozott különbözettel hitelintézetek esetében stb.
- Szlovákia a befektetett eszközök áttérés időpontjában történő értékeléséből adódó kezdeti különbözetre adózási szempontból 5 év alatt szünteti meg, míg a forgóeszközök értékelésében lévő bizonyos különbözetre azonnali adóhatása van.

² Pl. az IFRS első alkalmazásakor közvetlenül a saját tőkében kimutatott egyszeri különbözetre kimutatják-e speciális adóalap-módosító tételként.

6.3 A társasági nyereségadón kívüli adók

A felmérés szeretett volna más helyi adókkal is foglalkozni, amelyekre – bár nem felelnek meg a nyereségadó IAS 12 vagy más helyi adórendszer által megadott meghatározásának –, jellegük és számításuk miatt szintén hatással lehet az IFRS-re történő áttérés. A válaszadók azonban csak néhány egyéb adót azonosítottak és minden

esetben ezek az adók olyan országokban voltak, ahol az adó számítása a tényleges pénzügyi beszámolási keretrendszer alapján történik. Ezért a felmérésnek ez a része kevés további információt nyújtott.

Tanulságok Magyarország számára

A jelenlegi magyarországi környezet fényében és figyelembe véve néhány sajátos számviteli eltérést a magyar számviteli törvény és az IFRS között bizonyos területeken, mint a bevételek megjelenítése, valamint a pénzügyi instrumentumok megjelenítése és értékelése, rövid távon lehet, hogy nem megvalósítható ezeknek az IFRS-re való áttéréskor felmerülő eltéréseknek a figyelmen kívül hagyása adózási szempontból és a felmérésben szereplő számos országban alkalmazott egyszerű megközelítés követése. Szintén nem célszerű azonban Csehország példáját követni és továbbra is külön helyi nyilvántartásokat fenntartatni adózási célra.

A Romániában és Szlovákiában alkalmazotthoz hasonló megoldás lehet a legmegfelelőbb Magyarországon, vagyis speciális „áthidaló” rendelkezések beépítése a nyereségadó-jogszabályokba az IFRS-t alkalmazók számára, amelyek kezelik a legjellemzőbb és potenciálisan jelentős eltéréseket a helyi GAAP és az IFRS között. Ez a megközelítés a kormánytól és más érintettektől a bevezetés előtt további időt és elemzést, valamint a bevezetés utáni felülvizsgálatot igényelhet. Célszerű figyelembe venni azonban, hogy a) általánosságban arra lehet számítani, hogy bizonyos értékelési eltérések miatt (pl. a magyar számviteli törvény szerint az óvatosság elvének alkalmazása általánosabb és kiterjedtebb, mint az IFRS-ben) a nettó eredményt korábban jelenítik meg az IFRS szerint, mint a magyar számviteli törvény szerint, és b) a magyar számviteli elvek és az IFRS közötti eltérések jelentős része átmeneti különbözetnek minősül, amely hosszú távon kiegyenlítődik.

Hasonló megközelítés vonatkozik a helyi GAAP-ról az IFRS-re történő áttérésre, vagyis a legmegfelelőbb megközelítés a legrelevánsabb és potenciálisan jelentős egyszeri általános számviteli elvek szerinti módosítások azonosítását és a gazdálkodó egységek számára annak a lehetőségnek a biztosítását foglalja magában, hogy az áttérési módosításokat szisztematikus alapon amortizálják adózás szempontjából.

Jelenleg sok különböző adó van hatályban Magyarországon a nyereségadón kívül, amelyekre szintén hatással lehet a helyi számviteli törvényről az IFRS-re történő váltás. Ezek közül a legjellemzőbb és legjelentősebb az önkormányzatoknak fizetendő helyi iparűzési adó, és sok esetben ez a ráfordítás jelentősebb közvetlen adóráfordítás, mint a társasági nyereségadó. A helyi iparűzési adóval kapcsolatban az alábbiakat kell figyelembe venni:

- Ennek az adónak a számítási képlete (valamint az azzal lényegében azonosan számítandó innovációs járuléka) a magyar számviteli törvényben definiált bizonyos eredménykimutatási besorolási kategóriákra hivatkozik, amelyek nem léteznek az IFRS-ben.
- A helyi iparűzési adó számításában a legjelentősebb tétel a magyar számviteli törvény szerinti nettó árbevétel; jelentős eltérések vannak azonban a magyar számviteli törvény és az IFRS szerinti meghatározásban (pl. az IFRS több olyan tétel árbevételt csökkentő elszámolását írja elő, amelyeket különálló ráfordítástételként kell elszámolni a magyar számviteli törvény szerint).

Ennek megfelelően Magyarországnak figyelembe kell vennie a nyereségadó mellett az egyéb helyi adókra gyakorolt hatást is az IFRS bevezetésének tervezése során.

7. IFRS szerinti pénzügyi kimutatások és kapcsolódó szabályozások

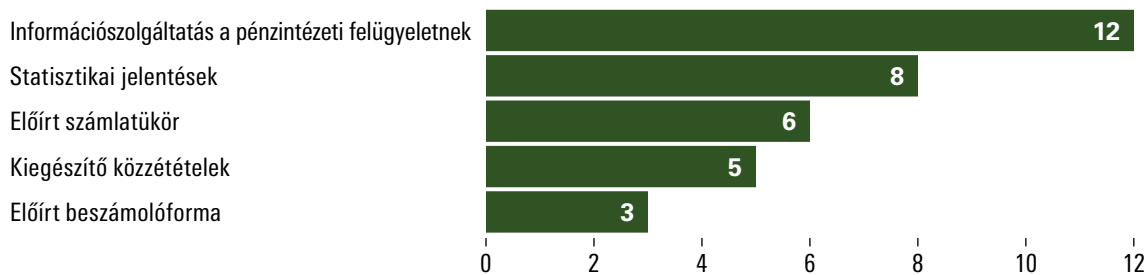
Az adózás és a pénzügyi beszámolás közötti, 6. fejezetben tárgyalt kapcsolaton túl felmérésünk vizsgálta a helyi jogszabályi kötelezettségen alapuló pénzügyi beszámolás és egyéb felügyeleti beszámolási kötelezettségek – beleértve különösen a tőkemegfelelést és az osztalékfizetést – közötti kapcsolatot is, mivel a várakozások szerint ezek a témák is kritikusak egy sikeres bevezetés során.

7.1 Számvitelrel kapcsolatos további helyi követelmények

Az első szabályozási kérdés a felmérésben részt vevő több országban a jogszabályi kötelezettségen alapuló pénzügyi kimutatások és adóbevallások készítése és leadása mellett meglévő bármilyen további helyi beszámolási vagy egyéb követelmény azonosítására irányult, amelyek közvetlenül vagy közvetve kapcsolódnak a pénzügyi beszámoláshoz.

A feltett kérdés a következő volt: „Van a számvitelhez kapcsolódó (IFRS által le nem fedett) bármilyen további helyi követelmény statisztikai vagy más célra? (Pl. előírt számlatükör vagy pénzügyi kimutatásforma használata, kiegészítő közzétételek, jelentéstétel szabályozó szerveknek stb.)” A kérdés nyitott kérdés volt; a leggyakoribb válaszokat az alábbi ábrában foglaltuk össze:

Kiegészítő követelmények

7.1. ábra: További helyi beszámolási követelmények az IFRS-t alkalmazók számára a felmérésben szereplő országokban

A leggyakoribb kiegészítő beszámolási követelmény pénzügyi adatok és egyéb információk szolgáltatása a pénzügyi felügyeletnek. Ezt a követelményt konkrétan 12 országban emelték ki: Bulgária, Csehország, az Egyesült Királyság, Kanada, Lettország, Litvánia, Montenegro, Oroszország, Románia, Szerbia, Szlovákia és Szlovénia. A szabályozóknak teljesítendő beszámolási követelmények országonként változnak és tartalmazhatnak speciális beszámolási formákat, de bizonyos országokban magukban foglalhatják pénzügyi kimutatások előírt formájának leadását is.

A második leggyakoribb kiegészítő követelmény statisztikai űrlapok vagy adatok megadása adó- vagy egyéb hatóságoknak. Ezt a követelményt a következő 8 ország emelte ki: Bulgária, Csehország, Horvátország, Litvánia, Montenegro, Oroszország, Románia és Szlovákia.

Előírt számlatükör használata kiegészítő jogi követelményként 6 országban előírás: az Egyesült Királyságban, Macedóniában, Montenegróban, Romániában, Szerbiában és Szlovéniában. Az Egyesült Királyságban

ez a követelmény csak az adóbevallásokhoz kapcsolódik és célja az adózási adatok elemzésének megkönnyítése az adóhatóság számára. Romániában az egységes számlatükör alkalmazása hitelintézetekre (a Román Nemzeti Bank előírása alapján) és tőzsdén jegyzett kereskedelmi társaságokra (a román pénzügyminisztérium előírása alapján) korlátozódik. A 4 jugoszláv utódállamban az előírt számlatükör használata minden társaság számára kötelező.

Kiegészítő közzétételek megadásának követelményét az IFRS-t alkalmazók számára az IFRS-ben meghatározott minimális közzétételi követelményeken felül 5 országra vonatkozóan jelezték: Ciprus, az Egyesült Királyság, Málta, Szlovákia és Szlovénia. A kiegészítő közzétételek rendszerint bizonyos egyéb helyi jogszabályokból erednek, beleértve a társasági törvényt, ezért ezek a közzétételek gyakran kötelezőek a társaságok számára a pénzügyi beszámolási célra alkalmazott számviteli keretrendszerrel függetlenül.

Jogilag előírt formájú pénzügyi kimutatásokat, mint kiegészítő követelményt csak 3 ország említett meg, nevezetesen Albánia, Szlovénia és Ukrajna. Albániában megjegyezték, hogy előírt formátum használata a pénzügyi kimutatások prezentálására nem szigorú követelmény és a társaságok saját céljaira módosíthatják a pénzügyi kimutatások formáját; mindazonáltal a gyakorlatban csak kis eltéréseket alkalmaznak.

Végül relevánsnak érezzük, hogy rávilágítsunk az egyedi oroszországi helyzetre, ahol az IFRS szerinti pénzügyi kimutatások készítése a gyakorlatban konszolidált pénzügyi kimutatásokra korlátozódik, így a hatóságok felé történő bármilyen hivatalos beszámolás (adózási és statisztikai információk, szabályozóknak történő beszámoló-készítés stb.) továbbra is a helyi GAAP-en alapul. A tőkekövetelményeknek való megfelelés megítélését vagy az osztalékfizetés alapjának megállapítását szintén a helyi GAAP szerinti összegek alapján kell végezni még azoknak is, akiknek kötelező IFRS szerinti pénzügyi kimutatásokat készíteniük.

7.2 Tőkemegfelelés és a saját tőkéhez kapcsolódó egyéb kérdések

A felmérés több kérdést tartalmazott annak azonosítása céljából, hogyan mérik a tőkemegfelelést a különböző országokban, különösen bizonyos ágazati szektorokra vonatkozóan az alábbiak szerint:

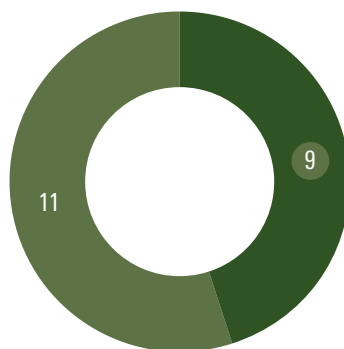
Tőkemegfelelési szabályok a pénzügyi szolgáltatók számára

A válaszok szerint a jogszabályban előírt tőkekövetelményeknek való megfelelés bizonyos országokban pénzügyi szolgáltatókra, azokon belül is elsősorban kereskedelmi bankokra és biztosítókra korlátozódik. Általánosságban levonható az a következtetés, hogy a tőkemegfelelési számítások a ténylegesen alkalmazott pénzügyi beszámolási keretrendszer szerint a beszámolóba beállított összegeken alapulnak.

Bankok esetében azonban ezeket az összegeket gyakran az adott országok központi bankja által kiadott konkrét rendeletek vagy határozatok szerint módosítják:

A válaszadók megjegyezték, hogy sajátos helyi szabályozások szerint a bankokra vonatkozó tőkemegfelelési számítások végzése során gyakran módosítani kell a kezdeti, beszámolóban szereplő, helyi GAAP szerinti összegeket Albánia, Bulgária, Kanada, Horvátország, Ciprus, Málta, Románia, Ukrajna és az Egyesült Királyság esetében. Az országok többségében azonban nem tettek említést hasonló speciális helyesbítésekre vonatkozó követelményekről.

Banki tőkemegfelelés

- Alkalmazott általánosan elfogadott számviteli elvek módosításokkal
- Alkalmazott általánosan elfogadott számviteli elvek

7.2. ábra: Bankok tőkemegfelelési számításának alapja a felmérésben szereplő országokban

Egyéb társaságokra vonatkozó tőke megfelelés

Pénzügyi szolgáltatókon kívüli társaságokra vonatkozó tőke megfelelési követelményeket kifejezetten csak Bulgáriában, Litvániában és Ukrajnában említették meg, míg Albánia, Málta, Szlovákia és az Egyesült Királyság esetében a válaszok arra világítottak rá, hogy a tőke megfelelési rendelkezések csak a pénzügyi szolgáltatókra nézve relevánsak. A többi ország esetében a felmérésben adott válaszok nem említették ezt a témát.

A saját tőke minimális szintjére vonatkozó követelményeknek való megfelelés minden esetben a beszámolóban szerepeltetett tényleges adatokon, vagyis az alkalmazott pénzügyi beszámolási keretrendszeren alapul. Emellett minden országban az osztalékfizetésre rendelkezésre álló felosztható tartalékok meghatározása egységesen történik a ténylegesen alkalmazott beszámolási keretrendszer szerinti egyedi pénzügyi kimutatások adataiból.

Tanulságok Magyarország számára

Kiegészítő beszámolási követelmények

Várhatóan a pénzügyi szolgáltatók által a pénzügyi felügyeletnek teljesítendő kiegészítő beszámolási követelmények megmaradnak Magyarországon az IFRS bevezetését követően. Célszerű lehet ezért annak felülvizsgálata, hogy az IFRS tervezett kötelező bevezetése szükségessé teszi-e bizonyos mutatók kiszámítási képletének módosítását vagy a beszámolási követelmények egyéb változtatását. Ez vonatkozik a bármilyen társaságra vonatkozó, jogszabályban statisztikai vagy más okok miatt előírt jelenlegi beszámolási követelményekre is.

Meg kell határozni továbbá, hogy bizonyos közzétételi követelmények, amelyek jelenleg a magyar számviteli törvény szerint kötelezőek, de amelyeket az IFRS szerint nem kell közzétenni, továbbra is vonatkoznak-e majd azokra a magyarországi társaságokra, amelyek jogszabályi kötelezettségen alapuló pénzügyi beszámolásukhoz az IFRS-t alkalmazzák majd akár kötelezően, akár önkéntesen.

Összehasonlíthatóság és tőke megfelelés

A magyar számviteli törvény jelenleg előírja a mérleg, eredménykimutatás és a cash flow-kimutatás kötelező felépítését és elemeit. Az IFRS értelmében a társaságok rugalmasabban alakíthatják pénzügyi kimutatásaikat üzleti tevékenységükhöz és saját jellemzőikhez. A felmérés válaszai és a gyakorlati tapasztalatok megerősítették, hogy annak megengedése, hogy a társaságok egy ésszerű mértékig szabadon alakíthassák pénzügyi kimutatásaikat, nem eredményezi a pénzügyi kimutatások világosságának vagy összehasonlíthatóságának feláldozását, éppen ellenkezőleg.

A felmérés eredményei rámutattak arra, hogy a tőke megfelelési szempontok főként pénzügyi szolgáltatókra, elsősorban kereskedelmi bankokra és biztosítókra korlátozódnak (lásd 7.2. fejezet); az IFRS bevezetésére vonatkozó tervek szerint pedig az ezekre a szektorokra vonatkozó pénzügyi beszámolás nagymértékben konzisztens marad Magyarországon a bevezetést követően. Ennélfogva a likviditási és pénzügyi helyzet, a saját tőke összetétele és a jövedelmi helyzet összehasonlítható marad ezen a társaságok esetében.

Nem azonosítottunk további témákat más társaságok esetében, amelyeknek megengedett, hogy a jogszabályi kötelezettségen alapuló beszámolási célra kiválasztott pénzügyi beszámolási keretrendszert alkalmazzák a nyereségfelosztás és a saját tőke meghatározásának alapjaként. Mindazonáltal célszerű lehet újból átgondolni, szükségesek lesznek-e bizonyos konkrét korlátozások az osztalékfizetés vagy más közvetlen sajáttőke ügylet tekintetében az IFRS-t alkalmazók részére (pl. befektetési célú ingatlanok ártértékelésén megjelenített nyereség kiosztására vonatkozó korlátozás).

8. IFRS képzések és képesítések

A Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok összetett számviteli keretelvek, amelyek állandóan alakulnak, hogy választ adjanak a pénzügyi kimutatások felhasználóinak igényeire. Ezért a megfelelő képzések és képesítések kulcsfontosságúak a sikeres bevezetés szempontjából. A képzések és képesítések rendszerében jelentős különbségek vannak a felmérésben szereplő országok között, azonban van pár közös jellemző is. Ezeket az alábbiakban ismertetjük.

Általános észrevételek

Amint azt az előző fejezetekben bemutattuk, a sikeres IFRS bevezetés nagymértékben függ attól, hogy a pénzügyi információk készítői és könyvvizsgálók milyen mértékű képzettséggel rendelkeznek az IFRS-ek területén. A felmérés külön vizsgálta a számviteli képzést és képesítéseket, amelyeket a válaszadók valamennyi országban a bevezetés legjelentősebb sikertényezőjeként jelöltek meg.

Az eredmények az alábbi három témakör köré csoportosíthatóak:

A képzések szerepe az IFRS áttérésre való felkészülésben

Az IFRS bevezetés során az országok nagy részében széles körben tartottak IFRS képzéseket. Az áttérés folyamatára módszertanilag is felkészítették az áttérő társaságok számviteli szakembereit és könyvvizsgálóit. A képzések az áttérést felügyelő intézmények, a helyi számviteli/könyvvizsgálói kamarák, illetve a Big4 cégek közreműködésével történtek. A pénzügyi szolgáltatók IFRS áttérésre történő felkészítésében több országban a központi bank is jelentős szerepet játszott – elsősorban a módszertanok kidolgozásához, oktatásához kapcsolódóan.

Számviteli képesítések

A felmérés vizsgálta, hogy az IFRS alkalmazó országok jogszabályilag előírt IFRS képesítéshez kötik-e a beszámoló összeállításának, ellenőrzésének jogosultságát. A megkérdezett IFRS alkalmazó országokban a megszerzhető általános könyvelői, könyvvizsgálói képesítések magukban foglalják az IFRS kompetenciák megszerzését is – nem nevesítenek elkülönülten

IFRS könyvelői és könyvvizsgálói képesítést. A képesítések az országok nagy részében megalapozott IFRS tudást jelentenek, mely IFRS tudás felmérése a könyvelői illetve könyvvizsgálói vizsga része.

Több ország a helyi számviteli képesítéssel egyenértékűként fogadja el a nemzetközi számviteli szervezetek megfelelő képesítéseit, így például az ACA, ACCA, ACCA DipIFR képesítéseket.

IFRS képzések – szélesebb számviteli curriculum részeként - az IFRS alkalmazó országok felsőoktatási képzéseiben is szerepelnek. Felsőoktatásban történt képzéssel legtöbb esetben nem lehet képesítést szerezni.

Az IFRS képzések a legtöbb IFRS alkalmazó országban nincsenek szabályozva. A szakmai szervezetek, képzőcégek illetve a Big4 cégek szerveznek IFRS képzéseket a résztvevők igényei szerint. A képzések időtartama, tananyaga illetve a képzőintézmény akkreditációja sincs jogszabályban meghatározva.

Az IFRS-kompetenciák szinten tartása

A felmérés vizsgálta azt is, hogy az éves számviteli változásokról szóló képzéseket az IFRS alkalmazó országok milyen módszerrel – központilag vagy kredit pont rendszerben – szervezik. A könyvelők és könyvvizsgálók folyamatos IFRS képzése minden országban törekvés és előírás. Minden megkérdezett IFRS alkalmazó országban az IFRS ismereteiket a könyvelők és könyvvizsgálók az éves továbbképzéseken újítják meg, a képzések történhetnek kötelező vagy kredit pontos jelleggel.

Tanulságok Magyarország számára

A felmérés egyértelműen azt mutatja, hogy megfelelő, erőteljes képzési és képesítési rendszerek jelentik az egyik legfontosabb sikertényezőt az IFRS bevezetése során.

Az elmúlt években ez a téma a magyarországi szabályozásokban is központi helyet foglalt el. A jogszabályok keretében új képzettségek és folyamatok kerültek bevezetésre (pl. okleveles számviteli szakemberek és könyvvizsgálók számára) az IFRS szerinti pénzügyi kimutatások minőségének biztosítása érdekében.

Amennyiben Magyarország az IFRS további bevezetése mellett dönt, szükség lehet kiterjedtebb képzési tervre, mivel az IFRS szerinti beszámolót készítők száma jelentősen megnő majd. A képzésnek magában kell foglalnia konkrét áttérési követelményeket és nemcsak a számviteli szakemberekre, hanem a könyvvizsgálókra és szabályozókra is ki kell terjednie. Alapvető fontosságú egy világos terv annak biztosításához, hogy a folyamat minden releváns felet magában foglaljon. Szintén fontos megfelelő akkreditációs és minőségbiztosítási rendszerek megléte a képzés megfelelő minőségének biztosításához. A kezdeti áttérési képzés mellett folyamatos szakmai fejlesztési rendszerre is szükség van az IFRS változásaira vonatkozó ismeretek fenntartásához.

Ennek a projektnek a jelentősége és összetettsége miatt az IFRS-re való hatékony áttéréshez alapvető fontosságú lesz a kormányzati intézmények, a számviteli szakemberek/könyvvizsgálók helyi kamarái és a számviteli/könyvvizsgáló cégek közötti együttműködés.

Kérdőív az IFRS áttérésről

I. Általános rész

Ország:

Kitöltő:

E-mail kapcsolat:

1/a Előírás az IFRS alkalmazása bármilyen társaság számára az Önök országában?

- a) Igen
- b) Nem

Az 1/b-1/f kérdéseket csak akkor kell kitölteni, ha az 1/a kérdésre a válasz „igen”

1/b Mely társaságok számára előírás az IFRS?

- a) Csak tőzsdén jegyzett társaságok számára
- b) Közérdeklődésre számot tartó gazdálkodó egységek számára
- c) Minden társaság számára, amely nem kis- és közepes vállalkozás
- d) Egyéb (kérjük, részletezze)

1/c Mi a hatóköre az IFRS szerinti pénzügyi kimutatásoknak?

- a) Csak konszolidált alapon
- b) Konszolidált és egyedi pénzügyi kimutatásokra egyaránt

--

1/d Mi volt a befogadás időpontja? (Vagyis az első fordulónap, amelyre vonatkozóan IFRS szerinti pénzügyi kimutatásokat írtak elő.)

--

1/e Az IFRS melyik változatát fogadták be?

- a) IASB által befogadott
- b) EU által befogadott
- c) IFRS a kis- és közepes vállalkozások számára
- d) Egyéb (kérjük, részletezze)

--

1/f Az IFRS kötelező alkalmazásán felül kell a társaságoknak a helyi GAAP szerinti **egyedi** pénzügyi kimutatásokat is készíteniük?

- a) Igen
- b) Nem

1/g Az IFRS kötelező alkalmazásán felül kell a társaságoknak a helyi GAAP szerinti **konzolidált** pénzügyi kimutatásokat is készíteniük?

- a) Igen
- b) Nem

2/a Megengedett bármilyen társaság számára az IFRS alkalmazása a helyi GAAP helyett az Önök országában?

- a) Igen
- b) Nem

A 2/b-2/d kérdéseket csak akkor kell kitölteni, ha a 2/a kérdésre a válasz „igen”

2/b Milyen típusú pénzügyi kimutatások esetében lehet IFRS-t alkalmazni?

- a) Csak konszolidált pénzügyi kimutatások esetében
- b) Minden általános, nyilvános pénzügyi kimutatás esetében
- c) Közérdeklődésre számot tartó gazdálkodó egységek esetében
- d) Egyéb (kérjük, részletezze)

2/c Mi volt a befogadás időpontja?

2/d Az IFRS melyik változatát alkalmazzák?

- a) IASB által befogadott
- b) EU által befogadott
- c) IFRS a kis- és közepes vállalkozások számára
- d) Egyéb (kérjük, részletezze)

2/e Vissza lehet térni a helyi GAAP-hez, ha egy adott társaság korábban az IFRS-t választotta?

- a) Nem
- b) Igen (kérjük, részletezze)

- 2/f** Vannak statisztikai adatok arról, hány társaság választotta az IFRS-t?
Ha igen, kérjük adja meg azokat.

- 3** Tervez az Önök országa további közelítést az IFRS-hez?
Ha igen, kérjük ismertesse röviden a várható hatókört, határidőt stb.

- a)** Nem
b) Igen (kérjük részletezze)

II. Áttérés

Ország:

Kitöltő:

E-mail kapcsolat:

- 4** Milyen hosszú időszak telt el az IFRS befogadására vonatkozó döntés meghozatala és törvénybe iktatásának időpontja között? (hónapokban)

--

- 5/a** Biztosított a törvény átmeneti időszakot a pénzügyi kimutatások készítőinek?

- a)** Igen
b) Nem

- 5/b** Ha igen, milyen hosszú volt az átmeneti időszak? (években)

--

- 5/c** Tapasztalata alapján megfelelő hosszúságú volt az átmeneti időszak?

- a)** Igen
b) Nem, szükségtelenül hosszú volt. Szerintem az ideális időszak:
c) Nem, túl rövid volt. Szerintem az ideális időszak:

- 5/d** Az átmeneti időszak alatt a társaságoknak alkalmazniuk kellett:

- a)** Az IFRS 1 standardot
b) Speciális, helyi átmeneti szabályokat (kérjük, részletezze)
(vagyis nem kellett az IFRS 1 standardot alkalmazni)

--

- 6** Biztosítottak kivételeket az átmeneti időszakban vagy azt követően (pl. nincs szükség összehasonlító adatokra stb.)?

--

7 Kérjük, értékelje az alábbi tényezőket a tapasztalata alapján!

Melyik volt a legjelentősebb/legkritikusabb tényező az IFRS bevezetése alatt?

1: semmilyen komplikáció nem volt, 5: kritikus téma, amely jelentős nehézségeket okozott

Tényezők	Értékelés					Észrevételek
	1	2	3	4	5	
IFRS-ben jártas számviteli szakemberek és könyvvizsgálók hiánya						
Adójogszabályok és az IFRS összehangolása						
Egyéb helyi jogszabályok és az IFRS összehangolása (ha 2-esnél magasabb, kérjük, részletezze)						
Változással szembeni ellenállás (számviteli szakemberek részéről)						
Bizonyos iparágak ellenállása (ha 2-esnél nagyobb, kérjük, részletezze)						
Számviteli rendszerek migrációja, informatikai kérdések						
Határidők betartása						
Egyéb (kérjük, részletezze)						

8 Véleménye szerint. Mi volt a legsikeresebb tényező a folyamatban?

(Pl. számviteli szakemberek, könyvvizsgálók bevonása; átmeneti időszak biztosítása; képzések nyújtása; stb.)

9 Ha Ön vezetné a bevezetési projektet, mit csinálna másképp?

10 Mit tart az IFRS-re való áttérés legjelentősebb előnyeinek?
(Kérjük, rangsorolja az első 5-öt.)

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

11 Mit tart az IFRS-re való áttérés hátrányának vagy kockázatának?
(Kérjük, rangsorolja az első 5-öt.)

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

12 A helyi jogszabályok írnak elő/megengednek eltérést az IFRS-től
(pl. a helyi pénznem kötelező használata funkcionális pénznemként)?

- a)** Nem
b) Igen (kérjük, részletezze)

13 A helyi jogszabályok közvetlenül kapcsolódnak az IASB/EU által befogadott IFRS-hez
(pl. ha a standardok változnak, a helyi jogszabályok is változnak annak megfelelően
késelem vagy a változások hatályba léptetésének további szükségessége nélkül)?

- a)** Igen
b) Nem

13/b Ha nem, kérjük, ismertesse a változások bevezetésének folyamatát.

III. Adó és megfelelés

Ország:

Kitöltő:

E-mail kapcsolat:

14/a A nyereségadóra vonatkozó jogszabályok a helyi GAAP-en vagy az IFRS-en alapulnak?

- a) IFRS-től függő adózás
- b) A helyi GAAP-től függő adózás
- c) Kvázi IFRS-től függő adózás (az IFRS szerinti kimutatásokat módosítják a lehetséges IFRS – helyi eltérésekkel)
- d) Egyéb (kérjük, részletezze)

--

14/b Vannak más adók is, amelyeknél a számítás az IFRS szerinti kimutatásokon alapul?
(Pl. forgalmi adó, ágazati adók)

- a) Nem
- b) Igen (kérjük, részletezze)

--

15 Voltak speciális szabályok/kezelés az adózásban az IFRS-re való áttéréskor kimutatott különbségekre vonatkozóan (pl. adóalap-módosító tételként megjelenített kezdeti különbségek az IFRS és a helyi GAAP között)?

- a) Nem
- b) Igen (kérjük, részletezze)

--

16 Mi a szabályozás alapja?

- a) Egy általános, az IFRS-re vonatkozó törvény van.
- b) A standardokat átemelik a jogszabályokba (ahogyan az EU-rendelet tette)
- c) Egyéb (kérjük, részletezze)

17 Van a számvitelhez kapcsolódó (IFRS által le nem fedett) bármilyen további helyi követelmény statisztikai vagy más célra? (Pl. előírt számlatükör vagy pénzügykimutatás-forma használata, kiegészítő közzétételek, jelentéstétel szabályozó szerveknek stb.)

- a) Nincs
- b) Van (kérjük, részletezze)

18/a Hogyan számítják a társaságokra vonatkozó tőke megfelelést?

- a) Az IFRS alapján
- b) A helyi GAAP alapján
- c) Egyéb (kérjük, részletezze)

18/b Mi alapján történik osztalékfizetés?

- a) Az IFRS alapján
- b) A helyi GAAP alapján
- c) Egyéb (kérjük, részletezze)

18/c Hogyan számítják a társaságokra vonatkozó tőke megfelelést és az osztalékot?

- a) Egyedi alapon
- b) Konszolidált alapon

18/d Mi alapján történik osztalékfizetés?

- a) Nem
- b) Igen (kérjük, részletezze)

19 Ha az IFRS nem kötelező minden társaság számára, hogyan biztosítják az adóalapok és saját tőkével kapcsolatos követelmények/tőkekövetelmények összehasonlíthatóságát?

20 Vannak speciális esetek, amikor lehetséges/előírás az IFRS-től való eltérés?
(Pl. átalakulás, felszámolás)

- a) Nem
- b) Igen (kérjük, részletezze)

21 Mi a határideje az IFRS szerinti pénzügyi kimutatások leadásának?

22 Változott a határidő a helyi GAAP szerint alkalmazott határidőkhöz képest?

- a) Nem
- b) Igen, az IFRS szerinti hosszabb (kérjük, adja meg a különbséget)
- c) Igen, az IFRS szerinti rövidebb (kérjük, adja meg a különbséget)

23/a Előírnak a jogszabályok speciális IFRS-képzettséget a számviteli szakemberek és / vagy könyvvizsgálók számára?

23/b Ha igen, milyen fajta képzettség szükséges?

23/c Van szabályozás a tanfolyamok előírt felépítésére vonatkozóan?
(Pl. képzési órák száma, osztálytermi vagy e-képzés stb.)

23/d Ki jelentkezhet IFRS képesítésért? (Kell valamilyen előképzettség?)

23/e Ki nyújthat IFRS képesítést és képzést? (Pl. minisztérium, akkreditált képzők stb.)

23/f Volt bármilyen központi, kötelező képzés az IFRS-re való áttérés időszakában?

23/e Hogyan szervezik az évenkénti tudásfrissítéseket? (Pl. kötelező-központi vagy kreditpontos rendszerben a képzők által)

Kapcsolat:

Bartha Zsuzsa

Partner, Assurance

Ernst & Young Könyvvizsgáló Kft.

Tel: + 36 1 451 8247

Email: zsuzsanna.bartha@hu.ey.com

Balázs Gábor

Partner, Accounting Consultancy Services (ACS)

PricewaterhouseCoopers Könyvvizsgáló Kft.

Tel: +36 1 461 9534

Email: gabor.balazs@hu.pwc.com

Boros Judit

Partner, Audit

KPMG Hungária Kft.

Tel: +36 1 887 7196

Email: judit.boros@kpmg.hu

Molnár Gábor

Partner, Könyvvizsgálat és Tanácsadás

Deloitte Kft.

Tel: +36 (1) 428 6450

E-mail: gmolnar@deloitteCE.com